

DEN GUDDOMMELIGE ELSKEDE KALLER

*Den guddommelige
&
Elskede kaller*

UTVALGTE MYSTISKE VERKER
AV BAHÁ'U'LLÁH

Bahá'í
FORLAG

© 2023 Bahá'í Forlag

www.bahaiforlag.no

ISBN 978-82-90224-87-0 (trykt)

ISBN 978-82-90224-88-7 (pdf)

Engelsk originaltittel:

The Call of the Divine Beloved

© 2018 Bahá'í World Centre

INNHOLD

Forord	í
1 Rashh-i-'Amá (<i>Skyene i rikene foroven</i>)	1
2 De syv daler	9
3 Fra bokstaven Bá' til bokstaven Há'	51
4-6 Tre andre tavler	59
7 De fire daler	79
Noter	99

FORORD

“I én periode talte vi i lovgiverens språk», skriver Bahá'u'lláh i *Epistle to the Son of the Wolf*», «i en annen i sannhetssøkerens og mystikerens språk». ¹ Det foreliggende bind samler et utvalg av hans Tavler som ble åpenbart i mystikerens språk. Noen er velkjente, andre blir utgitt her for første gang i engelsk oversettelse.

Mens de fleste Tavlene i denne skriftsamlingen ble åpenbart under Bahá'u'lláhs opphold i Íráq (1853–1863), er det første innslaget, diktet kjent som *Rashḥ-i-'Amá*, skrevet i 1852 i Síyáh-Chál. Det er blant de få som han åpenbarte i sitt fødeland Persia, og er dessuten skrevet i versform. Bahá'u'lláh beretter: “I de dagene da jeg lå i fengslet i Tíhrán, – skjønt den knugende vekten av lenker og den stinkende luften unte meg lite søvn – følte jeg i de sjeldne øyeblikk da jeg slumret av, som om noe fløt fra issen over brystet, som om en kraftig

foss styrtet seg ned mot jorden fra toppen av et høyt fjell. Dermed ble hvert lem av mitt legeme satt i brann. I slike øyeblikk fremsa min tunge det intet menneske kunne tåle å høre.»² Den poetiske gjenspeiling av denne opplevelsen, slik den formidles i *Rashb-i-'Amá*, kan trolig aldri bli oversatt på en adekvat måte til andre språk, men oversettelsen som presenteres her, er likevel et første forsøk på å formidle et glimt av diktets kraft og skjellsettende tematikk.

I løpet av de to årene Bahá'u'lláh hadde trukket seg tilbake til ensomheten i Kurdistáns fjell i 'Iráq, langt fra det fiendskap og den splittelse som hadde skadet Bábí-samfunnet i Baghdád, hadde forlydende om hans tilstedeværelse i Sulaymáníyyih tiltrukket seg religiøse lærde og mystikere i regionen, deriblant flere fremstående şúfi-*shaykher*. Disse oppsøkte nå mannen som oppholdt seg der som en ydmyk dervisj, men som likevel la for dagen en visdom som loddet store dybder og en uttrykksevne man ikke hadde opplevd maken til: «Gjennom sine tallrike samtaler og epistler», skriver Shoghi Effendi, «avslørte han nye perspektiver for deres øyne, løste forvirringen som uroet deres sinn, åpenbarte den indre mening i mange hittil dunkle avsnitt i forskjellige fortolkeres, poeters

og teologers skrifter [...] 'I løpet av kort tid ble Kurdistan magnetisert av hans kjærlighet', vitner 'Abdu'l-Bahá om. 'I denne periode levde Bahá'u'lláh i fattigdom. Han var kledd som en fattig og nødlidende. Han spiste den samme mat som de trengende og ydmyke. En atmosfære av majestet lå som en glorie om ham, som solen ved middagstid. Over alt var han høyt elsket og æret.'»³

Da Bahá'u'lláh vendte tilbake til Baghdád, fulgte hans kurdiske beundrere med. Synet av 'ulamá og súfi-shaykher som besøkte Bahá'u'lláh i flokk og følge, forbløffet de religiøse lederne i byen, og disse begynte også å søke hans nærvær – og de ble trollbundet. Deres høyaktelse for ham tiltrakk i sin tur andre, alt fra diktere og mystikere til regjerings-tjenestemenn, og gjorde at hans berømmelse spredte seg videre.

Denne perioden, forteller Shoghi Effendi oss, så en «[enorm økning] i Bahá'u'lláhs skrifers rekkevidde og omfang ... De vers som gjennom disse år strømmet frem fra hans penn, og som han selv beskrev som 'et rikelig regn', enten det var i form av epistler, oppfordringer, kommentarer, forsvarstaler, avhandlinger, profetier, bønner, oder eller spesielle tavler,» ga fornyet liv til bábí-samfunnet og forvandelt det. Dette var en så fruktbar periode at de ikke

nedtegnede vers han kunne åpenbare på en eneste dag, i antall tilsvarte Koranens. «Når det gjelder de vers som han enten dikterte eller skrev selv, var deres antall like bemerkelsesverdig som det rike stoff de rommet eller de mangfoldige emner de henviste til.»⁴

Blant «de uvurderlige skatter som skyltes ut av Bahá'u'lláhs åpenbarings bølgende osean» på denne tiden, er *De syv daler*, «hans største mystiske verk», som «beskriver de syv stadier som søkerens sjel må gjennomgå før den kan oppnå sin tilværelses mål.»⁵

År senere i 'Akká forklarer han i en av sine skrifter:

Denne avhandlingen ble åpenbart i folkets språk i dagene forut for vår erklæring. Foranledningen for åpenbaringen av den var mottakelsen av et brev adressert til Den helligste forgård i 'Iráq fra en mann fra sunní-troen, en person som både var lærd og mystiker. Avhandlingen ble derfor åpenbart i overensstemmelse med guddommelig visdom på den måte som var gjengs blant folk. Imidlertid, på denne dag har sannelig hver sjel som har festnet sitt blikk på den ypperste horisont

og anerkjent den ene sanne Gud, nådd frem til hver eneste av de syv daler eller de syv stader som omtales her.⁶

I likhet med 'Aṭṭárs dikt fra tolvhundre-tallet, *Mantiq'uṭ-Ṭayr (Fuglenes Konferanse)*, beskriver *De syv daler* en reise gjennom syv stadier i søken etter guddommen. Imidlertid skjer den søken som beskrives i *De syv daler*, også i en kontekst som var definert av at den nye åpenbaringsens soloppgang var nært forestående – og fremfor alt av at den Elskede selv var nærværende.

At den mystiske reise ikke kan reduseres til et fast skjema, og at søken etter den guddommelige Elskede heller ikke kan begrenses til en rekke atskilte stadier, blir belyst i flere andre Tavler; fire av dem er inkludert her. Bindet avsluttes med *De fire daler*, en epistel adressert til en av Bahá'u'lláhs hengivne beundrere fra Kurdistán. Snarere enn å beskrive en progresjon gjennom ulike stadier, gir den en omhyggelig utarbeidet fremstilling av fire ulike veier som leder til guddommen.

De utgaver av *De syv daler* og *De fire daler* som har vært i omløp til nå, er basert på oversettelsene som Marzieh Gail gjorde i samråd med Ali-Kuli Khan. Disse ble utgitt i 1945. Skjønt disse tidlige

oversettelsene inneholder mange utsøkte og inspirerte passasjer, var det påkrevet å gjøre noen endringer av hensyn til klarhet og nøyaktighet.

Måtte utgivelsen av dette bind bidra til en dypere verdsettelse av de mystiske dimensjoner i Bahá'u'lláhs budskap og inspirere til større glød og iver etter å reise den guddommelige Elskedes himmelske kall: «For mens det var slik i tidligere tider at hver elsker bønnfalt og søkte etter sin Elskede, er det nå den Elskede selv som kaller på sine elskede og innbyr dem til å oppnå hans nærvær.»⁷

1

Rashh-i-'Amá
(Skyene i rikene foroven)

DET ER FRA VÅR ekstase at skyene i rikene foroven 1
strømmer ned som regn;⁸
det er fra vår hymne at troens mysterier
strømmer ned som regn.

Med østavinden føres den fortryllende duft av 2
moskus fra Cathay;
det er fra lokkene i vårt hår at denne angende bris
strømmer ned som regn.

Forskjønnelsens dagstjerne demret over 3
Guds ansikt;
se! Den mystiske sannhet fra hans åsyn
strømmer ned som regn.

Renhetens sjø svulmet opp fra 4
gjenforeningens bølger;
det er fra vår ekstase at denne dyrebare, sjeldne gave
strømmer ned som regn.

- 5 Kjærlighetens skattkammer lå skjult i
hjertet av Fårs;
fra denne skattkiste er det at trofasthetens perler
strømmer ned som regn.
- 6 Rosens strålende prakt gir samme henrykkelse
som den utsøkte vin;
det er fra de kimende toner fra Herrens stade at
denne sublime musikk
strømmer ned som regn.
- 7 Trompetstøtet på dommedag, den salige glede i
himmelens kallen –
det er ved et enkelt pust at de begge, fra firmamentet
strømmer ned som regn.
- 8 Dagen «Jeg er Han» er bragt til å skinne med
glans fra vårt ansikt;
det er fra vårt flommende beger at tidsalderen
«Han er Han»
strømmer ned som regn.

-
- Fra vårt hjertes kilde har Guds himmelske elv 9
flytt ut;
det er fra våre rubinrøde leppers kopp
at honningsøt nektar
strømmer ned som regn.
- Guds Dag er fullbrakt, for se! Fra Herren er 10
sløret blitt fjernet;
det er fra Tà's melodi at dette vidunderlige budskap
strømmer ned som regn.
- Så gi akt på den nådesflom Bahá lar flyte, 11
gaven fra skyene foroven,
som glir inn i en enkel sang og i Guds egen røst
strømmer ned som regn.
- Og gi akt på Herrens leviatan, gi akt på 12
hans hellige åsyn;
gi akt på de hjertets velsignelser fra hans trone som
strømmer ned som regn.

- 13 Gi akt på paradisetts palme, på
kurringen fra duen,
gi akt på de herlige oder som i det reneste lys
strømmer ned som regn.
- 14 Lytt til sangen som fengsler sjelen, til
lyden av trommen som slås;
lytt til de hellige rytmer fra vår hånd, som
strømmer ned som regn.
- 15 Se det guddommelige åsyn! Se
himmelens jomfru!
Se den nåde som fra vårt nærvær, over verden
strømmer ned som regn.
- 16 Se det evigvarende ansikt! Se hvor fortryllende
kalkens bærer er!
Se den krystallklare drikk
som fra vår skummende kopp
strømmer ned som regn.

- Se Mose ild, se hans hånd som 17
skinner hvitt;
se Sinais hjerte – som fra vår hånd
strømmer ned som regn.
- Hør de fordrukne elskeres sukk, se hagen i 18
fager blomstring;
se den salige glede som fra hans nærvær,
i deres midte,
strømmer ned som regn.
- Se Há's strålende ansikt, se Bá's 19
skjønne drakt;
se Herrens nåde som fra vår penn
strømmer ned som regn.
- Ankomstens beger er dette, og dette er skyen med 20
det klareste vann;
dette er sangfuglenes triller som fra
vår flommende kilde
strømmer ned som regn.

2

De Syv Daler

*En utlegning av de mysterier
som ligger forvart i oppstigningens stadier
for dem som ønsker å begi seg ut på ferden mot Gud,
den allmektige, den alltid tilgivende.*

I GUDS NAVN, DEN MEST BARMHJERTIGE,
DEN NÅDERIKE!

LOVET VÆRE Gud, han som har gjort at væren 1
fremstår fra intethet; inngravert en andel av
sin evighets mysterier på menneskets hjertetavle;
undervist ham fra den guddommelige yrings skatt-
kammer i det som for ham var ukjent; gjort ham
til en lysende bok for dem som trodde og overgav
sin sjel; gitt ham å skue en ny skapelse i alle tings
indre i denne mørke og fordervede tidsalder, og latt
ham tale ut fra evighetens midterste hjerte og med
en ny og vidunderlig stemme legemliggjort i det
ypperste tempel.⁹ Og alt dette for det formål at hvert

menneske skal kunne bevitne i seg selv og av seg selv foran setet til sin Herres åpenbaring at der ikke finnes noen annen Gud enn ham; og at alle skal finne sin vei til virkelighetens høyeste plan der ingen skal betrakte noe som helst uten å se Gud i det. Dette er synet av den stråleglans som er nedlagt i alle tings virkelighet; for ellers er han, opphøyet være hans herlighet, fullstendig helliggjort over alt som kan sees og bevitnes: «Intet syn kan omslutte Ham, men Han omslutter alle syn; Han er den subtile, den vel underrettede.»¹⁰

- 2 Og jeg lovpriser og herliggjør det første hav som har forgrenet seg fra den usette essensens osea, og det første morgengry som brøt frem over det eneståendes horisont, og den første sol som steg opp i den udødelige stråleglansens himmel, og den første flamme som fra evighetens lampe ble tent i enhetens nisje: Han som var «Aḥmad» i de opphøyes kongedømme, og «Muḥammad» i forsamlingen av begunstige, og «Maḥmúd i riket av de oppriktige,¹¹ og i hjertene hos dem som vet: «Hva dere enn kaller ham, hans er de vakreste navn». ¹² Og måtte vedvarende, evig fred hvile i rikt monn over hans slekt og hans ledsagere!

- 3 Enn videre har jeg lyttet til hva kunnskapens nattergal sang fra kvistene i ditt innerste vesens

tre, og hørt kurringen til visshetens due fra grenene i ditt hjertes løvhytte. Det tykkes meg at jeg innåndet duften av renhet fra din kjærlighets kledebon og oppnådde virkelig nærvær med deg mens jeg gransket ditt brev. Jeg merket meg at du nevnte din død i Gud og ditt liv gjennom ham, og din kjærlighet til Herrens elskede og hans navns manifestasjoner og legemliggjørelsene av hans egenskaper. Og derfor fikk jeg til hensikt å gjøre deg kjent med hellige og strålende vitnesbyrd fra maktens og herlighetens riker, så de kanskje kan trekke deg inn til hoffet av hellighet, nærhet og skjønnhet, og dra deg til et stade der du intet annet skal se i eksistensen enn din elskedes hellige ansikt og vil skue hele skaperverket som en dag da intet var verdt å nevne.¹³

Om dette har enhetens nattergal sunget i hagen 4 til hans mystiske traktat¹⁴ der han sa: “Og det skal tre frem på ditt hjertes tavle en innskrift om de subtile mysterier i verset ‘Frykt Gud, for Gud belærer dere’, og din ånds fugl skal gjenkalle minnet om urlysets hellige tilfluktssted og på lengselens vinger stige høyt på himmelen til befalingen: «Tre inn på Herrens slagne veier»; og forsyne seg med samhørighetens utsøkte frukter i hagene til ytringen: «Spis så av alskens frukt.»¹⁵

- 5 Ved mitt liv, min venn! Får du smake fruktene fra disse grønne trær som vokser i den sanne forståelsens jord, så vil inderlig lengsel ta tålmodighetens og tilbakeholdenhetens tømmer ut av dine hender og gjennomryste din sjel med sin lysprakt med en gang det strålende lys fra hans Essens er blitt reflektert i speilene til hans navn og egenskaper. Du vil trekkes fra det jordiske hjemland til din sanne og himmelske bolig i sentrum av den mystiske kunnskap, og løftes til et stade der du stiger i luften selv om du trår på jorden, og går på vannet som om du beveger deg på fast grunn. Måtte dette derfor glede meg, deg og hvem som helst som stiger inn i kunnskapens himmel med et hjerte som er gitt nytt liv av at visshetens vind fra den all-barmhjertige Saba har blåst over engene i hans indre vesen. Fred være med ham som følger ledelsens vei!¹⁶
- 6 Og videre: Antall stadier som til sammen markerer den veifarendes reise fra støvets bolig til det himmelske hjemland, sies å være syv. Noen har henvist til disse som syv daler, og andre som syv byer.¹⁷ Og det sies at før den veifarende tar avskjed med selvet og tilbakelegger disse stadier, vil han aldri nå frem til havet av nærhet og gjenforening eller drikke av den uforlignelige vin.

Den første er DE SØKENDES DAL. Gangeren som 7
vil føre den søkende gjennom denne dalen, er tålmodighet; uten tålmodighet vil ikke den veifarende på denne reisen nå frem noe sted eller til noe mål. Heller ikke bør han noen gang være mismodig; om han skulle streve i hundre tusen år og likevel mislykkes i å få se vennens skjønnhet, bør han ikke vakle. For de som søker den Kaba som er “for vår sak”, vil fryde seg over budskapet «dem vil vi lede på våre veier!»¹⁸ I sin søken har de standhaftig rustet seg til tjeneste, og søker hver stund å reise fra skjødesløshetens nivå til søkingens rike. Ingen bånd skal holde dem tilbake, og ingen råd skal avskrekke dem.

Det påhviler disse tjenerne at de renser hjertet 8
– kildeutspringet for guddommelige skatter – for alt som har preget det; at de vender seg bort fra all etterligning, det vil si å følge i fotsporene til sine forfedre; og stenge av vennskapelighetens og fiendskapets dør overfor alle verdens folk.

På denne reisen når den søkende et stade hvor 9
han ser alle skapte ting vandre forvirret på leting etter vennen. Man vil få se mang en Jakob som leter etter sin Josef; han vil skue mang en elsker som iler for å finne den elskede; han vil bevitne en verden av lengtende som søker etter den ene tilbedte. Hvert eneste øyeblikk finner han et viktig spørsmål, hver

time blir han var et nytt mysterium; for han har skilt sitt hjerte fra begge verdener og har gitt seg i vei mot den Elskedes Kaba. For hvert skritt vil hjelp fra usynlighetens rike ledsage ham, og gløden i hans søken vil vokse.

10 Man må bedømme søkingen etter mønsteret fra kjærlighetens Majnún.¹⁹ Det blir fortalt at en dag kom de over Majnún mens han siktet støvet og tårene hans rant. De spurte: “Hva er det du gjør?” Han sa: “Jeg leter etter Laylí.” De ropte: “Stakkars deg! Laylí er ren ånd, og så søker du henne i støvet!” Han sa: “Jeg leter etter henne overalt; og tilfeldigvis kan det hende jeg finner henne et eller annet sted.”

11 Å ja, selv om det for den kloke synes skammelig å lete etter herrenes Herre i støvet, vitner det likevel om søkingens brennende glød. “Den som søker noe med nidkjær iver, skal finne det.”²⁰

12 Den sanne søkende jakter ikke på noe annet enn gjenstanden for sin søken, og den elskende har ingen annen lengsel enn å forenes med sin elskede. Heller ikke skal den søkende nå sitt mål med mindre han ofrer alle ting. Det vil si, hva enn han har sett og hørt og forstått, alt må han gjøre til intet med: «ingen gud er der →», slik at han kan tre inn i åndens rike, som er byen: «← annet enn Gud».²¹ Hardt arbeid er nødvendig hvis vi skal søke ham; glødende iver er

nødvendig om vi skal drikke gjenforeningens nektar med ham; og hvis vi får smake av dette beger, vil vi kaste hele verden bort.

På denne reisen oppholder den reisende seg i 13 alle mulige bosteder uansett hvor ringe de er, og oppholder seg i alle land. I hvert ansikt søker han vennens skjønnhet; i hvert distrikt ser han etter den Elskede. Han slutter seg til ethvert selskap og søker kameratskap med enhver sjel for at han tilfeldigvis skal kunne skjelne vennens hemmelighet hos et eller annet hjerte, eller i et eller annet ansikt skue den tilbedtes skjønnhet.

Og hvis han på denne reisen, ved skaperens 14 hjelp, kommer på sporet av den sporløse vennen og innåndar duften av den lenge savnede Josef fra den himmelske budbringer, da vil han straks stige inn i KJÆRLIGHETENS DAL og fortæres av kjærlighetens ild. I denne byen løfter ekstasens himmel seg, og den verdensopplysende sol av inderlig lengsel skinner, og kjærlighetens ild luer opp; og når kjærlighetens ild flammer, brenner den fornuftens grøde til aske.

Nå enser den reisende hverken seg selv og eller 15 noe som helst utenfor seg selv. Han ser hverken uvitenhet eller kunnskap, hverken tvil eller visshet; han kjenner ikke rettledningens morgen eller villfarelsens natt. Han unnflyr både vantro og tro

og finner i dødelig gift sitt hjertes trøst. Derfor sier
'Aṭṭár:

For den vantro, villfarelse – for den troende, tro;
For 'Aṭṭárs hjerte, et fnugg av din smerte.

16 Gangeren som fører gjennom denne dalen er smerte; og dersom det ikke er noen smerte, vil denne reisen aldri ta slutt. På dette plan har den elskende ingen tanke utenom den Elskede og søker ingen annen tilflukt enn Vennen. Hvert øyeblikk ofrer han hundre liv på den Elskedes sti, og for hvert skritt nedkaster han tusen hoder for den Elskedes føtter.

17 O min bror! Før du stiger inn i kjærlighetens Egypt, vil du aldri få skue Vennens Josef-liknende skjønnhet; og før du, som Jakob, oppgir dine utvendige øyne, skal du aldri åpne øynene til ditt indre vesen; og før du brenner med kjærlighetens ild, vil du aldri finne deg selv i favnen til den sanne lengsel.

18 En elsker frykter intet, og ingen skade skal vederfares ham: Du ser ham kulse i ilden og være tørr i havet.

En elsker er han som kulser i helvetes ild;
En vitende er han som er tørr i havet.²²

Kjærlighet aksepterer ingen eksistens og ønsker 19
intet liv: Den ser liv i døden, og i skammen søker
den ære. For å fortjene kjærlighetens galskap må
man være rik på forstand; for å være fortjent til
Vennens lenker må man være fri i ånden. Velsignet
være den hals som er innfanget i hans renneløkke,
lykkelig det hodet som faller i støvet på hans kjær-
lighets sti. Derfor, venn, oppgi ditt selv så du kan
finne den uforlignelige, og stig opp fra denne døde-
lige jorden så du kan finne ditt rede i himmelens
hjem. Vær som intet dersom du vil nøre opp værens
ild og bli skikket for kjærlighetens sti.

Kjærligheten griper aldri tak i en sjel som har liv;
falken spidder aldri en død mus med nebbets kniv.²³

Kjærlighet setter en verden i flammer der hvor 20
den vender seg, og den legger hvert land øde hvor
den reiser sitt banner. Væren har ingen eksistens i
dens kongedømme; den kloke utøver intet herre-
dømme i dens rike. Kjærlighetens leviatan oppsluker
fornuftens mester og tilintetgjør kunnskapens herre.
Den drikker de syv hav, men dens hjertes tørst er
stadig ikke slukket, og den sier: "Er det da ikke mer
igjen?"²⁴ Den skyr seg selv og trekker seg bort fra
alt på jorden.

Kjærlighet er en fremmed i himmel som på jord;
i ham er vanvidd, og dårskapenes antall er syttito.²⁵

21 Kjærlighet har bundet myriader av ofre i sine lenker, såret myriader av kloke menn med sin pil. Vit at alt det røde i verden kommer av dens vrede og all blekhet på menneskenes kinn kommer av dens gift. Den frembringer intet annet botemiddel enn døden, den vandrer kun i utslettelsens dal; og likevel er dens gift søtere enn honning på elskerens lepper og dens dødelige stikk mer rettferdig i elskerens øyne enn hundre tusen liv.

22 Følgelig må det sataniske selvets slør brennes vekk i kjærlighetens flamme slik at ånden kan bli rensset og forfinet og derved lære å kjenne stedet til ham foruten hvem verden ikke ville ha blitt skapt.²⁶

Tenn kjærlighetens ild og brenn alle ting bort;
inn i elskernes land sett så din fot!²⁷

23 Og om elskereren, bestyrket av skaperen, unnflyr klørne til kjærlighetens ørn, vil han stige inn i KUNNSKAPENS RIKE der han kommer ut av tvil og inn i visshet og vender seg fra de ustyrlige begjærs mørke til gudsfryktens veiledende lys. Hans indre øyne vil åpne seg, og han skal i fortrolighet samtale

med sin elskede; han vil åpne portene for sannhet og ydmyk bønnfallelse og lukke dørene til forføngelig innbilning. På dette stade er han tilfreds med Guds forordninger og ser krig som fred, og finner i døden meningen med evigvarende liv. Med indre og utvendige øyne bevitner han oppstandelsens mysterier i skapningenes rike og i menneskenes sjeler, og erkjenner med et åndelig hjerte Guds visdom i hans uendelige manifestasjoner. I havet ser han en dråpe; i en dråpe skuer han havets hemmeligheter.

Splitt atomets hjerte, og se!

En sol er å finne inne i det.²⁸

Idet den veifarende i denne dalen skuer med den 24
absolutte innsikts øye, ser han i Guds skaperverk hverken motsigelse eller inkongruens, og hver en stund utbryter han: “Du ser ikke i den barmhjertiges skapning noen mangler. Se deg omkring: finner du noen feil?»²⁹ Han skuer rettferdighet i urettferdighet, og i rettferdighet nåde. I uvitenhet finner han mang en kunnskap skjult, og i kunnskap myriader av åpenbar visdom. Han bryter kroppens bur og lidenskapenes grep og er i nær kontakt med innvånerne i det udødelige rike. Han klatrer stigen til den indre sannhet og haster mot de innerste

betydningers himmel. Han seiler i arken av “Vi vil snart vise dem våre tegn i alle universets kanter og i deres indre”, og reiser over havet av “helt til det vil bli innlysende for dem at det er sannheten”.³⁰ Og hvis han støter på urettferdighet, skal han ha tålmodighet, og hvis han kommer over vrede, skal han vise kjærlighet.

25 Det er sagt at det en gang var en elskende som i lange år vansmektet i atskillelse fra sin elskede og visnet hen i fjernhetens ild. Siden kjærligheten hadde grepet ham fatt, var hans hjerte tømt for all tålmodighet, for ånden hadde slitt hans legeme ut; han anså livet uten henne som spillfekteri, og verden tærte ham bort. Dag etter dag fant han ingen hvile i lengselen etter henne; natt etter natt holdt smerten for henne søvnen borte fra ham. Kroppen hans var vrent til et sukk, hans hjertesår hadde forvandlet ham til et skrik av sorg. Tusen liv kunne han villig ha gitt bare for å nippe til hennes nærværs beger. Men det gavnet ham slett ikke. Legene kjente ingen kur for ham, og venner unngikk hans selskap; å nei, leger har intet legemiddel for den som er syk av kjærlighet, med mindre den ene elskedes gunst utfrir ham.

26 Til sist bar hans lengsels tre fortvilelsens frukt, og håpets flamme sluknet til aske. Så en natt orket

han ikke leve lenger, og han gikk ut av huset sitt i retning av markedsplassen. Plutselig dukket en vekter opp og fulgte etter ham. Han satte i å løpe, men vekteren tok straks opp jakten; så kom en annen vekter til og sperret alle utveier for stakkaren. Og den ulykkelige ropte fra sitt hjertes dyp, og løp hit og dit og klaget for seg selv: "Denne vekteren som forfølger meg så hardt, må være Izrail, min dødsengel; eller han er en jordisk tyrann drevet av hat og ondskap." Føttene hans bar ham av sted – stakkaren blødde, såret av kjærlighetens pil mens hans hjerte jamret. Så kom han til en hagemur, og med en unevnelig smerte klatret han opp på den. Han så at den var svært høy, men i forakt for sitt liv kastet han seg ned i hagen.

Og der fikk han øye på sin elskede med en lampe i hånden; hun gikk der og lette etter en ring hun hadde mistet. Og da elskerens med overgivent hjerte betraktet sin henrivende kjærlighet, trakk han et dypt sukk, løftet sine hender i bønn og utbrøt: "O Gud! Skjenk denne vekteren heder og ære, rikdom og et langt liv. For vekteren var Gabriel, som ledet denne stakkaren; eller han var Isráfil som brakte liv til denne ulykkelige!"

Disse ordene var virkelig sanne, for han hadde oppdaget mang en rettferdighetens hemmelighet

i dette tilsynelatende tyranni fra vekteren, og sett hvor mang en nådebevisning som lå skjult bak sløret. Med ett vredes-støt hadde vekteren ledet ham som tørstet i kjærlighetens ørken, til hans elskedes hav og forjaget fraværets mørke natt med gjenforeningens lys. Han hadde ledet én som var langt borte inn i nærhetens hage, hadde ført en skrantende sjel til hjertets lege.

29 Dersom nå denne elskereren hadde kunnet se frem i tid, ville han ha velsignet vekteren allerede fra begynnelsen av og gått i forbønn for ham, og han ville sett dette tyranni som rettferdighet; men fordi slutten var skjult for ham, jamret han og klaget i begynnelsen. Men ettersom de som reiser i kunnskapens fruktbare land, ser slutten i begynnelsen, ser de også fred i krig og forsonlighet i fiendskap.

30 Slik er tilstanden for de veifarende i denne dalen. Men mennesker i dalene ovenfor denne ser slutt og begynnelse som én; nei så menn, de ser hverken «begynnelse» eller «slutt», og opplever hverken “først” eller “sist”. Ja, beboerne av udødelighetens by som dveler i den himmelske hage, ser ikke en gang «hverken først eller sist». De flykter fra alt som er først og avviser alt som er sist. For disse har tilbakelagt navnenes verdener og flydd hinsides egenskapenes verdener så hurtig som lynet. Slik blir

det sagt: “Fullendelsen av troen på Den guddommelige enhet er å frakjenne Ham alle egenskaper.”³¹ Og disse vesener er det som har tatt bolig i skyggen av Guds essens.

I denne sammenheng har Khájih ‘Abdu’lláh³² 31 – måtte Gud den aller høyeste hellige hans elskede sjel – uttrykt et subtilt poeng og kommet med et velformulert ord om hva “Led du oss på den rette sti”³³ betyr; det er: “Vis oss den rette vei; det vil si, bær oss med ditt innerste vesens kjærlighet, slik at vi kan bli befridd fra å vende oss mot oss selv og mot alt annet bortsett fra deg, og kan bli helt og fullt din; så at vi kan kjenne bare deg, og se bare deg, og tenke på ingen annen enn deg.”

Nei, disse overstiger endog dette stade, og derfor 32 er det sagt: «Kjærlighet er et slør mellom elsker og den elskede». «Mer enn dette er det meg ikke tillatt å fortelle».

I denne stund gryr den sanne kunnskaps morgen 33 og vandrerens og den veifarendes lampe kan slukkes.

Tilslørt fra dette var også Moses
tross all hans styrke og lys.
Så du som helt mangler vinger,
la fare alt håp om å fly.³⁴

34 Vil du være en samhörighetens og bønnens mann, løft deg opp på vingene hjulpet av de hellige sjeler, slik at du kan skue Vennens mysterier og nå frem til den Elskedes lys. “Sannelig, vi er av Gud og til ham skal vi vende tilbake.”³⁵

35 Etter å ha tilbakelagt kunnskapens dal, som er den siste av begrensningenes stader, kommer den veifarende til ENHETENS FØRSTE STADE og drikker av enkelhetens beger og stirrer inn i det eneståendes manifestasjoner. På dette stade bryter han gjennom flerfoldighetens slør, flyr fra kjødets verdener og stiger opp til enhetens himmel. Med Guds øre hører han, med Guds øye skuer han den guddommelige skapelsens mysterier. Han stiger inn i Vennens indre helligdom og sitter som en fortrolig i paviljongen sammen med den Elskede. Han rekker sannhetens hånd frem fra det absoluttes erme; han avslører den guddommelige maktens mysterier. Han ser hos seg selv hverken navn eller ry eller rang, men finner sin egen pris i å lovprise Gud, og i Guds navn skuer han sitt eget. For ham “er alle sanger fra den suverene Konge”, og hver melodi fra ham. Han sitter på tronen som er “Alt kommer fra Gud!”,³⁶ og finner hvile på setet som er “Det finnes ingen makt, unntatt hos Gud”.³⁷ Han ser på alle ting med enhetens øye, og ser de glitrende stråler til sannhetens sol skinne

fra gudsessensens morgendemring like ens på alle skapte ting, og ser gjenskinnet av enhetens lys i hele skaperverket.

Det er klart for Deres ærverdighet at alle varia-³⁶ sjonene som den veifarende på sin reises stadier skuer i eksistensens rike, springer ut av hans egen evne til å se. Vi skal gi et eksempel på dette, slik at meningen kan bli helt klar: Betrakt den synlige solen; skjønt den skinner med én utstråling på alle ting og på befaling fra manifestasjonenes konge skjenker lys til all skapningen, blir den likevel åpenbar og tildeler sin overflod i overensstemmelse med potensialet på hvert sted. For eksempel reflekterer den i et speil sin egen skives fasong, og dette skyldes speilets mottagelighet. Gjennom et prisme frembringer den ild, og på andre ting viser den bare virkningen av sitt skinn, men ikke selve solskiven. Og likevel, gjennom denne virkning og på skaperens befaling, behandler den hver enkelt ting i overensstemmelse med den tingens kapasitet, slik du kan observere.

På samme vis blir farger synlige i enhver gjen-³⁷ stand overensstemmende med denne gjenstandens natur. For eksempel, på et gult glass skinner strålene gult og på hvitt glass er de hvite; og på et rødt glass blir de røde strålene synlige. Disse variasjonene kommer fra gjenstanden selv, ikke fra lyset. Og hvis

et rom lukkes ute fra lyset, slik som med vegger og tak, vil det bli fullstendig berøvet lyset fra solen og atskilt fra dets stråler.

38 Således er det at enkelte uutviklede sjeler har innskrenket kunnskapens vide område innenfor muren av selvishet og lidenskap og dekket det med blindhetens og uvitenhetens kappe og dermed stengt seg ute som ved et slør fra lyset fra den mystiske sol og den evig Elskedes mysterier. De har fart vill langt bort fra den juvelliknende visdom som er å finne i den lysende tro som utgår fra budbringernes Herre,³⁸ og er blitt utestengt fra den aller skjønnestes borggård og forvist fra herlighetens Kaba. Slik er tilstanden for denne tidsalders mennesker!

39 Og hvis en nattergal svever over selvets leire og dveler i hjertets rosenhytte og beretter om Guds mysterier med arabiske melodier og sødmefylte iranske sanger – der hvert eneste ord vekker opp til nytt liv alle livløse skikkelser og skjenker hellighetens ånd til hvert et hensmuldrende ben – så vil du få skue tusen, ja, myriader av hatets rovklør som jakter på ham og av all sin makt søker hans død.

40 Visselig, for billen synes den søte duft motbydelig, og for en person som er full av slim, vil en behagelig parfyme være bortkastet. Derfor er det blitt sagt, som veiledning for den vankunnige:

Av hodet ditt rens slimet ut
og pust i stedet inn pusten fra Gud.³⁹

Kort sagt, gjenstandenes forskjeller er nå blitt 41
klargjort. Så når den veifarende bare stirrer på
tilsynekomstenes sted – det vil si, når han bare
tar i betraktning glassene – ser han gult og rødt
og hvitt. Og således er det at konflikter mellom
mennesker har vedvart, og et fordunklende støv fra
innskrenkede sjeler har lagt seg over verden. Andre
stirrer rett inn i lysets stråleglans, mens atter andre
har drukket av enhetens vin, og disse ser ingenting
annet enn solen selv.

Fordi de veifarende på denne måten beveger seg 42
gjennom disse tre forskjellige plan, har forståelsen
og utsagnene til de veifarende avveket fra hverandre
tilsvarende, og følgelig har tegn på konflikt ustanse-
lig vist seg på jorden. For det er noen som oppholder
seg på Den guddommelige enhetens plan og taler
om den verdenen, og noen bebor begrensningens
riker, og noen selvets nivåer, mens andre er full-
stendig tilslørt. Slik reises visse påstander av dagens
uopplyste mennesker, som ikke har noen del i den
guddommelige skjønnhets utstråling. Til enhver
alder og tidsepoke påfører disse folket av enhetens
hav slikt som de selv fortjener. “Hvis Gud skulle

straffe menneskene for deres ugjerninger, ville det ikke være et krek tilbake på jorden! Men han gir dem henstand til en fastsatt tid ...»⁴⁰

43 O min bror! Et rent hjerte er som et speil; rens det med kjærlighetens polering og løsrivelse fra alt utenom Gud, slik at den sanne sol kan skinne i det og den evige morgen demre. Da vil du klart se betydningen av “Hverken min jord eller min himmel rommer meg; det som ene og alene kan romme meg er hjertet til den som tror på meg.”⁴¹ Og du vil ta ditt liv i dine hender og med uendelig lengsel kaste det frem for den nyfunne Elskede.

44 Når som helst når lyset fra åpenbaringen til enhetens fyrste bestiger hjertets og sjelens trone, blir hans stråleglans synlig i hvert lem og ledd. Der og da funkler den berømte tradisjons mysterium ut av mørket: “En tjener dras henimot meg i bønn helt til jeg svarer ham; og når jeg har svart ham, blir jeg det øre han hører med ...”.⁴² For således har husets Herre vist seg i sitt hjem, og alle boligens søyler skinner av hans lys. Og ettersom lysets bevegelse og virkning kommer fra Lysgiveren, så er det at alle ting beveges av ham og oppstår i kraft av hans vilje. Og dette er kilden som de nærstående drikker av, slik det er sagt: “en kilde hvorav de drikker som er Gud nær.”⁴³

Men la ingen tolke disse ytringer til å innebære 45
 at Guds verdener inkarneres eller stiger ned til
 hans skapningers nivå; ei heller bør de lede Deres
 ærverdighet til slike misoppfatninger. For Gud er i
 sitt innerste vesen hellig hinsides all oppstigning og
 nedstigning, inngang og utgang; han har gjennom
 all evighet vært høyt hevet over egenskapene til sitt
 skaperverk og vil for alltid forbli slik. Intet menneske
 har noensinne kjent ham; ingen sjel har noensinne
 utgrunnet hans værens natur. I dalen av kunnskap
 om ham har enhver mystiker vandret på villstrå; i
 forsøket på å fatte hans vesen står enhver helgen
 opprådd. Hellig er han over den klokes forstand;
 opphøyet er han over kunnskapen til den vitende!
 «Veien er avsperrret, og all søken er forkastelig. Hans
 bevis er hans tegn; hans væren er hans vitnesbyrd.»⁴⁴

Derfor har elskere av den Elskedes ansikt sagt: 46
 “O du, hvis vesen alene viser vei til hans vesen, og som
 er hinsides enhver likhet med hans skapninger.”⁴⁵
 Hvordan kan fullstendig intethet spore sin ganger
 over evighetens arena, eller en flyktig skygge nå den
 evigvarende sol? Da Vennen ble tiltalt med ordene:
 «Var det ikke for deg», har han sagt, «hadde vi ikke
 kjent deg»; og da den Elskede ble hentydet til med
 ordene: «eller enda nærmere», har han sagt: “... hel-
 ler ikke oppnådd ditt nærvær”.⁴⁶

47 Å ja, de henvisningene som er gjort til de ulike grader av mystisk kunnskap, gjelder kunnskapen om lysskinnet til virkelighetens sol slik denne blir reflektert i ulike speil. Og skinnet fra dette lyset finnes i hjertene; likevel er det skjult under sløret av selviske begjær og jordiske bindinger, liksom et talglys i en lykt av jern, og bare når dekslet er løftet, kan lyset fra flammen skinne fritt.

48 På samme måte: Først når du fjerner illusjonenes slør fra ditt hjertes ansikt, kan enhetens lys bli åpenbart.

49 Så er det klart at heller ikke disse strålene er underkastet utgang eller tilbakegang – hvor meget mindre da hin værendes innerste vesen og etterlengtede mysterium. O min bror, overvei dette med en søkende ånd, ikke i blind etterligning. En sann veiførende vil ikke la seg avskrekke av ordenes hindringer eller forferdes av insinuasjoner som slynges ut.

Hvordan kan et forheng skille elskeren og den
 elskede
 når ikke engang Alexanders mur kan holde dem
 atskilt!⁴⁷

50 Hemmelighetene er mange, og av fremmede finnes det myriader. Bindsterke bøker er ikke nok

for å inneholde den Elskedes mysterium, ei heller lar det seg uttømme på disse sider, skjønt det bare kan være et ord, ikke mer enn et tegn. «Kunnskap er ett punkt som dårene har flerfoldiggjort.»⁴⁸

Ut fra dette kan du slutte deg til forskjellen mellom verdenene. Skjønt de guddommelige verdener ikke har noen ende, har noen likevel henvist til dem som fire: tidens verden som er den som har både begynnelse og slutt; varighetens verden, som har en begynnelse, men hvis ende ikke er å se; urgrunnens verden der begynnelsen ikke kan anes, men hvor det vites at den har en slutt; og evighetens verden, hvor det hverken er en synlig begynnelse eller slutt. Skjønt det er mange divergerende påstander med hensyn til disse punktene, vil det å gjengi dem i detalj bare ende opp med kjedsomhet. Således har noen sagt at urgrunnens virkelighet har hverken begynnelse eller slutt, og de setter likhetstegn mellom evighetens verden og den usynlige, utilgjengelige og uerkjennelige Essens. Andre har kalt disse verdener den himmelske forgård, det himmelske herredømme, Gudsriket og den forgjengelige eksistens.

Reisene på kjærlighetens sti er regnet til å være fire: Fra skapningene til Den ene sanne; fra Den ene sanne til skapningene; fra skapningene til skapningene; fra Den ene sanne til Den ene sanne.

53 Det er mang en uttalelse fra vismenn og mystikere fra tidligere tider som jeg ikke har nevnt her, ettersom jeg misliker anmassende henvisninger til utsagn fra fortiden; for det å sitere andres ord beviser ervervet lærdom og ikke guddommelig inngivelse. I den grad vi har sitert her, er det ut fra hensyntagen til det som mennesker har vent seg til og det som er skikk og bruk blant de lærde. Dessuten ligger disse sakene utenfor rammen for dette brevet. Vår manglende vilje til å gjengi deres uttalelser skyldes ikke stolthet; heller er det uttrykk for klokhet og åpenbaringen av nådebevis.

Skjønt Khidr feiler
når skuten hans kullseiler,
er det likevel tusen rette
som ligger skjult i dette.⁴⁹

54 Dessuten anser denne tjener seg som fullstendig fortapt og ikke-eksisterende, selv foran en av Guds elskede, og enda så mye mindre i nærvær av hans hellige. Forherliget være min Herre, den høyeste! Dessuten er det vårt mål å berette om stadiene på den veifarendes reise, ikke å fremsette mystikernes motstridende ytringer.

Skjønt det har blitt gitt et kort eksempel når det gjelder den relative og betingede verdens begynnelse og slutt, så skal det legges til enda en illustrasjon slik at den fulle betydning kan bli klargjort. La Deres ærverdighet for eksempel betrakte seg selv: Du er den første i forhold til din sønn og den siste i forhold til din far. I din utvendige skikkelse vitner du om fremtredelsen av styrke i de ulike områder av Guds skaperverk; i ditt innvendige vesen avdekker du skjulte mysterier som er guddommelige skatter nedlagt i deg. Slik er førsthet og sisthet, utvendighet og innvendighet sant om deg selv i den forstand vi har henvist til, slik at du i disse fire tilstander som du har fått del i, skal kunne fatte de fire guddommelige tilstander, og slik at ditt hjertes nattergal som slår triller på alle de blomstrende grenene i eksistensens tre – synlig eller skjult – skulle synge ut: “Han er den første og den siste, den åpenbare og den skjulte, ...”⁵⁰

Disse uttalelsene er gjort i relativitetens sfære.⁵⁶ Men de sjeler som med et eneste skritt har tilbake- lagt relativitetens og begrensningenes verden, og har oppholdt seg i forgården til det uavhengige herredømme og reist sitt telt i regionene for absolutt myndighet og befaling, de har brent bort alt dette relative med en enkelt gnist og utvisket disse ordene med kun en duggdråpe. Og de svømmer i åndens

hav, og de stiger opp i lysets hellige atmosfære. For hva slags eksistens skulle ord på et slikt nivå ha for at “først” og “sist” og andre enn disse skulle kunne nevnes eller beskrives? I dette riket er det første det samme som det siste, og det siste det samme som det første.

Av kjærlighet, bygg du et bål i din sjel,
og brenn så bort alle tanker og ord, fullt og helt.⁵¹

57 O min venn, vend blikket mot deg selv: Hadde du hverken blitt får eller avlet en sønn, ville du heller ikke ha begrepet disse ord. Glem dem nå alle som én, slik at du kan lære fra kjærlighetens mester i Den guddommelige enhetens skole, og vende tilbake til Gud og gi avkall på uvirkelighetens landskap til fordel for ditt sanne stade og ta opphold i skyggen av kunnskapens tre.

58 O du min kjære! Utarm deg selv, så du kan stige inn til rikdommens høye hoff; ydmyk ditt legeme, så du får drikke av herlighetens elv og kan lykkes med å motta den hele og fulle betydning av diktene du spurte om.

59 Så er det blitt klargjort at disse stadier avhenger av den veifarendes åndsgaver. I hver by vil han se en verden, i hver dal nå frem til en kilde, i hver

blomstereng høre en sang. Men falken på mystikkens himmel har mang en vidunderlig åndelig hymne i sitt bryst, og den persiske fugl oppbevarer i sin sjel mang en deilig arabisk melodi; likevel er disse skjult, og skjult skal de forbli.

Snakker jeg videre, vil det splintre mangt et sinn,
og om jeg skriver, vil det brette mang en penn.⁵²

Fred være med den som fullfører denne opphøy-
ede ferd og følger sannhetens vei med ledelsens lys. 60

Etter å ha gjennomreist de høye plan på 61
denne overjordiske reise, trer den veifarende inn i
TILFREDSHETENS BY. I denne dalen føler han vinden
av guddommelig tilfredshet blåse fra åndens plan.
Han brenner bort behovenes slør, og med indre og
ytre øye oppfatter han innenfor og utenfor alle ting
dagen av: "Gud vil sørge for alle av sin overflod."⁵³
Fra sorg vender han seg til lykksalighet og fra sjele-
kval til glede; angst og nedtrykthet viker for fryd
og salighetsrus.

Utvendig sett kan de veifarende i denne dalen 62
ha sitt leie i støvet, men innvendig troner de likevel
i høydene av mystisk betydning; de inntar sin del
av himmelens evige nådegaver og drikker av åndens
utsøkte vin.

63 Tungen makter ikke å beskrive disse tre dalene, og tale kommer til kort. Pennen kommer ikke inn på dette området, blekket etterlater bare en klatt. På disse stader har hjertets nattergal andre sanger og hemmeligheter som beveger hjertet og får sjelen til å rope høyt, men dette mysterium av indre betydning kan bare bli hvisket fra hjerte til hjerte, og bare betrodd fra bryst til bryst.

Kun fra hjerte til hjerte lar den mystiske kjenners
salighet seg fortelle,
– en salighet som ingen budbringer kan bære,
intet brev meddele.⁵⁴

Hvor mange saker har jeg ikke i min avmakt
latt usagt,
for mine ord kan ikke beskrive dem, og mitt
strev ville komme til kort.⁵⁵

64 O venn, før du stiger inn i disse indre betydningers hage, kan du aldri få smake denne dalens udødelige vin. Og om du fikk smak på den, ville du vende deg vekk fra alt annet og drikke av tilfredshetens beger; du ville løsgjøre deg for alle ting og knytte deg til ham og nedlegge ditt liv på hans sti og ofre din sjel for hans skyld. Og dette, ennskjønt

det i dette rike ikke er noe 'alt annet' som du trenger å glemme: "Gud var alene; det var ingen ved siden av ham."⁵⁶ For på dette nivå er den reisende vitne til vennens skjønnhet i alle ting. I ilden ser han den Elskedes ansikt; i illusjonene skuer han virkelighetens hemmelighet; og ut av egenskapene leser han det innerste vesens gåte. For han har brent bort alle slør med et sukk og forkastet alle omsvøp med ett enkelt blick. Med et gjennomtrengende syn stirrer han på den nye skapelsen, og med lysende hjerte griper han subtile sannheter. Ordene: "og skarpt er ditt syn i dag"⁵⁷ er et tilstrekkelig bevis på denne påstand og en passende beskrivelse av denne tilstand.

Etter å ha reist gjennom de ulike plan av ren tilfredshet, kommer den veifarende til FORUNDRINGENS DAL og blir kastet rundt i de storslagne oseanene, og for hvert øyeblikk stiger hans forundring. Snart ser han velstandens skikkelse som fattigdommen selv, og uavhengighetens innerste vesen som ren vanmakt. Snart er han slått til stumhet av skjønnheten til den aller herligste; igjen er han utmattet av sitt eget liv. Hvor mange av mystikkens trær har ikke denne forvirringens virvelvind rykket opp med rot, hvor mange sjeler har den ikke tært bort og utaset! For i denne dalen er den reisende styrtet inn i forvirring, ennskjønt i øynene til den som er 65

ankommet, er slike undere verdsatt og høyt elsket. Hver eneste stund skuer han en forunderlig verden, en ny skapelse, og han går fra forbauselse til forbau-selse, fortapt i ærefrykt overfor de nye gjerningene til ham som er alles suverene Herre.

66 I sannhet, o bror, hvis vi grunner på hver enkelt av de skapte ting, blir vi vitne til myriader av fullkommen visdom, og vi blir kjent med myriader av nye og forunderlige sannheter. Ett av de skapte fenomener er drømmen. Se hvor mange hemmeligheter som er anbrakt der, hvor mye visdom oppbevart, hvor mange verdener skjult! Legg merke til hvordan du sover i et hus og dørene er låst; plutselig befinner du deg i en by langt borte som du går inn i uten å bevege føttene eller bli sliten i kroppen. Uten å belaste øynene ser du, uten å anstrenge ørene hører du, uten tunge snakker du. Og muligens, etter ti år, vil du i den ytre verden bivåne nøyaktig de tingene du drømte denne natten.

67 Nå er det mye visdom å grunne på i drømmen, og ingen andre enn folkene i denne dalen kan fatte denne i dens virkelighet. For det første, hva er denne verdenen der mennesket, uten øye og øre og hånd og tunge, likevel tar alt dette i bruk? For det andre, hvordan kan det ha seg at du i den ytre verden i dag ser ettervirkningene av en drøm som du var vitne

til i søvnens verden for omtrent ti år siden? Tenk på forskjellen mellom disse to verdener og de mysterier de skjuler, slik at du, ledsaget av guddommelig bekreftelse, kan gjøre himmelske oppdagelser og stige inn i hellighetens riker.

Gud, den opphøyede, har nedfelt disse tegn i mennesket i den hensikt at tilslørte sinn ikke skal kunne benekte mysteriene i livet hinsides eller forkleine det som er blitt lovet dem. For det er noen som klynger seg til fornuften og avviser alt det som fornuften ikke begriper, og likevel kan svake sjeler aldri gripe virkeligheten av de stadier vi har berettet om; bare den universelle, guddommelige forstand kan fatte dem: 68

Hvordan kan utilstrekkelig fornuft omspenne
Koranen,
eller edderkoppen fange fugl fønix i sitt nett?⁵⁸

Alle disse tilstander er man vitne til i forundringens dal, og hvert øyeblikk søker den reisende mer, uten å trettes ut. Således har han talt som er Herren for det første og siste,⁵⁹ for å utlegge kontemplasjonens ulike trinn og som uttrykk for forundring: "O Herre, forøk min forbauselse over deg!"⁶⁰ 69

70 Tenk likeledes over fullkommenheten i menneskets skapelse, og at alle disse nivåer og tilstander er sammenfoldet og gjemt bort inne i det.

Betrakter du deg selv kun som en ørliten skikkelse, når du har den større verden sammenfoldet i ditt indre?

71 Så derfor må vi streve for å utslette den dyriske tilstand, inntil betydningen av menneskelighet bringes opp i lyset.

72 Luqmán, som hadde drukket av visdommens kilde og smakt av barmhjertighetens vann, ville overbevise sin sønn Nathan om de ulike plan av gjenoppstandelse og død, og også han benyttet drømmen som bevis og eksempel. Vi forteller om det her, slik at det gjennom denne forgjengelige tjener skal bevares et minne om denne ynglingen i skolen for Guddommelig enhet, denne nestor i områdene for undervisning og løsrivelse. Han sa: "O sønn, hvis du er i stand til ikke å sove, da er du i stand til ikke å dø. Og hvis du er i stand til ikke å våkne etter søvnen, da skal du bli i stand til ikke å stå opp etter døden."

73 O venn, hjertet er oppholdssted for evige mysterier; gjør det ikke til hjem for flyktige fantasier. Kast

ikke bort skatten i ditt dyrebare liv i beskjefligelse med denne raskt forbigående verden. Du kommer fra hellighetens verden – knytt ikke ditt hjerte fast til jorden; du er en innvåner i gjenforeningens forgård – velg ikke støvets hjemland.

Kort sagt, det er ingen ende på beskrivelsene 74 av disse stadiene, men på grunn av uretten han er blitt påført av denne jordens mennesker, føler denne Tjener ikke for å fortsette:

Beretningen er stadig ufullendt,
budskapet ikke fortalt,
så tilgi meg da for alt det min tretthet har
avholdt meg fra.⁶¹

Pennen jamrer og blekket feller tårer, og hjertets 75 elv går høyt i bølger av blod. “Intet kan vederfares oss unntatt det Gud har bestemt for oss.”⁶² Fred være med ham som følger den rette sti!

Etter å ha besteget de høye forundringens 76 tinder kommer den veifarende til DALEN AV SANN FATTIGDOM OG FULLSTENDIG INTETHET. Dette stede er å dø fra selvet og ha liv i Gud, og å være fattig i selvet og rik i den ene attrådde. Fattigdom som her nevnt, betegner å være fattig på det som angår den skapte verden og rik på det som hører Guds verdener

til. For når den sanne elskende og hengivne venn når frem til nærvær med den Elskede, vil den ene Elskedes strålende skjønnhet og ilden i elskerens hjerte tenne en flamme og brenne bort alle slør og alt som dekker til. Å ja, alt han har, fra innerst til ytterst, blir satt i brann, slik at ingenting blir tilbake unntatt vennen.

Når alle egenskaper til ham
 som er den urgamle Konge, skinte fram,
 da brente Moses bort all tanke
 på flyktige, forgjengelige ting.⁶³

- 77 Den som har nådd dette stade, er helliggjort fra alt som hører verden til. Derfor, hvis det viser seg at de som er kommet til hans nærværs hav ikke eier noen av de begrensede ting i denne forgjengelige verden, hva enten det er ytre velstand eller verdslige oppfatninger, så spiller dette ingen rolle. For det som er hos hans skapninger, er omsluttet av deres egne begrensninger, mens alt det som er hos Gud, er helliggjort fra dette. Denne ytringen må det grunnes alvorlig på, for at dens intenderte mening skal bli klar. “De fromme skal drikke av et beger med en blanding med kamfer.”⁶⁴ Hvis tolkningen av “kamfer” blir kjent, blir den virkelige hensikt helt klar.

Dette stade er den fattigdom det siktes til med ordene: "Fattigdom er min ære."⁶⁵ Og med hensyn til innvortes og utvortes fattigdom er det mange stadier og mang en betydning som jeg ikke har funnet relevant å nevne her; derimot har jeg spart disse for en annen gang, avhengig av hva Gud måtte ønske og skjebnen besegle. 78

Dette er stedet der sporene av alle ting dør ut i den reisende; og som en soloppgang over evighetens horisont stiger det guddommelige ansikt ut av mørket, og betydningen av "Alle ting forgår, unntatt hans åsyn" blir gjort åpenbar.⁶⁶ 79

O min venn, lytt med hjerte og sjel til åndens sanger, og ta vare på dem som dine egne øyne; for himmelsk visdom vil ikke regne ned på menneskenes hjertejord som vårens skyer for all tid, og skjønt nåden fra den overmåte gavmilde aldri avtar eller bringes til opphør, blir det likevel i enhver tid og tidsalder fordelt en andel og avsatt en generøs gave som skjenkes i et gitt omfang. "Og det finnes ingenting som ikke har sitt forråds-kammer hos oss, men vi nedsender det kun i en bestemt mengde."⁶⁷ Ja, den ene Elskedes nådeskyer regner bare over åndens hage og skjenker av sin rikdom bare i vårens tid. Andre årstider har ingen del i dette overmål av nåde, og det golde land får ingen del av denne rike gunst. 80

81 O bror! Ikke ethvert hav har perler. Ikke skal enhver gren blomstre, eller en nattergal synge på den. Så, før nattergalen i det mystiske paradys begir seg tilbake til Guds hage og strålene fra de indre betydningers morgen vender tilbake til sannhetens dagstjerne – gjør deg alle anstrengelser, slik at du i støvdyngen av en dødelig verden forhåpentligvis kan fange opp duften fra den evigvarende rosenhagen og for alltid leve i skyggen av denne evige stads innbyggere. Og når du har nådd dette øverste nivå og kommet til dette opphøyede stadium, da skal du ufravendt se på den Elskede og glemme alt annet.

Vennen – uten slør –
sprer glansen av sitt lys
tvers gjennom mur og dør,
o dere som har syn!⁶⁸

82 Nå har du forlatt den lille dråpen liv og kommet til den høyt Elskedes hav. Dette er målet du søkte; måtte Gud unne deg å oppnå det.

83 I denne byen er til og med lysets slør revet i stykker og svunnet bort. “Hans skjønnhet har ingen besløring bortsett fra lys, hans ansikt intet dekke annet enn åpenbaring.”⁶⁹ Så forunderlig, at mens den Elskede er synlig som solen, jager likevel de skjødes-

løse etter flitter og usselt metall. Å ja, intensiteten i hans åpenbaring har tildekket ham, og fylден av hans skinn har skjult ham.

Den ene sanne stråler like klart
som middagssolen skinner.
Men akk og ve! Dessverre er han kommet
til byen av de blinde!⁷⁰

I denne dalen legger den veifarende bak seg ⁸⁴ stadiene «værens-enhet» og «tilsynekomstens enhet» og når frem til en enhet som er helliggjort over disse to stader.⁷¹ Bare ekstase kan omspenne dette emnet, hverken ytringer eller argumenter; og enhver som har oppholdt seg på dette stadium under reisen, eller innåndet en pust fra denne hagen, vet hva vi snakker om.

På alle disse reisene må den veifarende ikke ⁸⁵ avvike en hårsbredd fra loven, for dette er virkelig stiens hemmelighet og frukten av sannhetens tre. Og i alle disse stadier må han klynge seg til kappen av lydighet til alt som er blitt påbudt og holde seg fast ved den rettesnor som er å sky alle forbudte ting, slik at han kan bli næret av lovens beger og få kunnskap om sannhetens mysterier.

Hvis noen av ytringene fra denne tjener ikke er ⁸⁶

til å begripe, eller kan lede til bestyrtelse, må disse igjen bli gransket, slik at ingen tvil kan vare ved, og betydningen bli så klar som ansiktet til den ene Elskede som skinner fra det “strålende stade”.⁷²

87 Disse reisene har ingen synlig slutt i denne tidsbegrensede verden, men hvis usynlig bestyrkelse blir den løsrevne reisende til del og sakens beskytter støtter ham, kan han fare over disse syv stadier med syv skritt, nei, heller i syv åndedrag, nei, heller i ett eneste åndedrag, hvis Gud vil og ønsker det.⁷³ Og dette er “et tegn fra hans nåde over dem av hans tjenere som behager ham.”⁷⁴

88 De som stiger opp til Den guddommelige enhets himmel og når dybdene i løsrivelsens hav, betrakter denne byen – som er stadet av liv i Gud – som den øverste tilstand for mystikkens kjennere, og det fjerneste hjemland for de trofaste elskerne. Men for denne så ubetydelige på mystikkens hav er dette stadet den første port til hjertets citadell, det vil si menneskets første inngang til hjertets by. Og hjertet er forlenet med fire stadier, som må bli gjenfortalt om en åndsfrende skulle finnes.

Da pennen hadde nådd det punkt
at den skulle beskrive dette nivå,

ble den øyeblikkelig splintret,
arket revet ut og delt i to.⁷⁵

O min venn! Mang en sporhund jakter på denne 89
gasellen fra enhetens ødemark, og mang en ørn for-
følger denne nattergal fra evighetens hage. Hatets
ravner ligger på lur etter denne fuglen fra Guds
himler, og skinnsykens jeger sniker seg etter denne
hjorten fra kjærlighetens blomstereng.

O shaykh! Gjør dine anstrengelser til et glass 90
som forhåpentligvis kan skjerme denne flammen
fra motstridige vinder; skjønt denne flamme lengter
etter å bli tent i Herrens lampe og skinne i åndens
nisje. For et hode hevet i kjærlighet til Gud vil med
sikkerhet falle for sverdet, og livet som brenner av
lengsel, vil visselig slukkes, og hjertet som klynger
seg til ihukommelsen av den Elskede, vil ganske
sikkert breste. Hvor godt er det ikke sagt:

Fri for kjærlighet skal du leve,
for sorg og pine er all dens fred;
den begynner kun med angst og smerte,
og tap og død skal den ende med.⁷⁶

Fred være med ham som følger ledelsens sti!

- 91 De nye tankene du uttrykte med hensyn til symbolikken som rommes i ordet «spurv», ble vurdert.⁷⁷ Du viser deg å være velfundert i de mystiske sannheter. Likevel er det, på hvert nivå og til hver bokstav, gitt en betydning som henhører til dette området. For all del, den veifarende finner en hemmelighet i hvert navn, et mysterium i hver bokstav.
- 92 I én forstand henviser disse bokstavene til hellighetens ulike tilstander. Den første betyr “Fri deg selv fra selvets innskytelser; tre så frem for din Herre». Den andre betyr: “Rens deg selv fra alt annet enn ham, slik at du kan ofre ditt liv for hans skyld.” Den tredje betyr: “Tre tilbake fra terskelen til den ene sanne Gud hvis du fremdeles innehar jordiske egenskaper.” Den fjerde betyr “Takk du din Herre på denne hans jord slik at han kan velsigne deg i sin himmel; skjønt i enhetens rike er denne himmelen det samme som hans jord.” Den femte betyr “Fjern begrensningenes slør fra dine øyne, slik at du kan komme til kunnskap om det du ikke har visst om hellighetens stader.”
- 93 Vil du lytte til melodiene fra denne dødelige fugl, da vil du oppsøke den evige og udødelige kalk og gi avkall på hvert flyktige og forgjengelige beger. Fred være med ham som følger ledelsens sti!

3

Fra bokstaven Bá'
til bokstaven Há'

I VÅR HERRES NAVN DEN HØYESTE,
DEN MEST OPPHØYEDE!

JEG HAR TIDLIGERE stilet en epistel til deg i det klare arabiske tungemål, og nå åpenbarer jeg for deg denne tavle i vidunderlig persisk prosa, så du i det herlige tonefall fra 'Iráqs nattergal kan få høre de sødmefylte melodier fra det himmelske paradises nærhet, melodier som før var blitt sunget i språket fra Hijáz.⁷⁸ Muligens vil du kunne bli ren ånd, nå hen til de høyeste stader i den mystiske oppstigning uten å ta et eneste steg, og utforske de fjerneste strøk i den indre betydnings verdener uten å forlate din bolig. Gjennom dette vil du i guddommelig ekstase kunne erfare sann åndelig tiltrekning, nedlegge ditt liv på Vennens sti og ofre din sjel i hans kjærlighets ødemark. Dette er så visst meningen med stille flyvning og flyvning i stillhet, med å være flytende i det faste og å være fast i det flytende.

- 2 For å fortsette: Det er klart at de som vandrer i ødemarken av søken og lengsel, av oppnåelse og gjenforening, har mange ulike nivåer og tallrike stader. Det er noen som etter åndelig kamp og fysisk strev, stiger fra de lavere regioner av «der er ingen Gud» opp til de høye løvsaler av «uten Gud»;⁷⁹ de unnflyr benektelsens skygge for så å ta opphold i bekræftelsens grenseløse rike, og de gir slipp på den forgjengelige eksistensens savn til fordel for gjenforeningens gavmilde forsamling. Dette er yttergrensen for området av anstrengelse og strev.
- 3 Andre, uten den minste antydning av «ingen Gud er der», passerer over den høyeste horisont av «uten Gud». Uten å smake så mye som en duggdråpe av de ulike grader av selvoppgivelse stiger de opp til det evige livs kongerike; og uten å innta noe som helst fra den ytterste selvfornektelsens kildespring drikker de i dype drag vinen til Den gamle av dager. Disse sjeler går en annen vei og innehar en annen rang etter hvert som de passerer gjennom veifarens ulike utviklingstrinn og når opp til stedet av gjenforening.
- 4 Atter andre stiger opp over evighetens usynlige horisont og vender igjen tilbake til den uten å ha studert en eneste bokstav fra navnenes rike eller tilegnet seg den minste antydning fra egenskapenes

rike som tilhører denne verden. Hundre tusen sjøer av herlighet bølger i deres lysende hjerter, og likevel gir de i sitt ytre inntrykk av at deres lepper er tørre; myriader av hellighetens elver strømmer i deres bryst, og dog er ikke et spor av dette å se; bøkene til Guds fullendte visdom er nedtegnet på deres hjertetavler, og likevel røper de ikke et eneste ord av dette i fenomenenes verden. De oppholder seg i visshetens Egypt og ferdes i resignasjonens land. De er beruset av skjønnheten og fortryllet av herligheten til ham som er den all-herlige. Hjerte til hjerte hvisker de skjulte hemmeligheter; sjel til sjel utreder de dype og dunkle spørsmål. Mysteriene til den guddommelige essens gløder over deres panner, og lysene av Den guddommelig enhet skinner fra deres makeløse ansikter. De kler seg i forborgenshetens kappe og skjuler i sine ermer både denne verden og den neste. Uten vinger svever de, uten føtter går de, uten hender griper de og holder. De taler et ukjent språk og følger en usett grammatikk som verdens innvånere ikke kjenner en eneste bokstav av, med unntak av dem som Herren har villet. Til hver og en har han forunt en viss andel i sin bok, og de skal alle oppnå det som er blitt bestemt for dem.

Det er klart og innlysende at i denne religions- 5
ordning hvori ytringens fane er reist og skjelnevnens

lys er blitt tent, er det ingen Herre uten ham, den opphøyede.⁸⁰ Han er det som er én i sitt vesen og én i sine egenskaper, enestående i navnenes rike og uten like i handlingens verden. Det er gjennom styrken til hans velsignede navn at Den guddommelige enhets sjøer er bragt til å svulme; det er gjennom kraften i hans uimotståelige befaling at lagnadens uforanderlige forordninger er håndhevet; det er gjennom hans suverene makts velde at skjebnens diktat er blitt fastsatt. Hvem er det som har makt til å sveve i denne opphøyede atmosfære eller å nære kjærlighet til noen annen enn ham? Alle hviler vi i hans skygge og søker vår andel fra hans nådeshav. Uansett hvor langt en mygg kan fly, kan den aldri krysse himmelen på langs og på tvers, og samme hvor høyt en spurv kan stige, vil den aldri nå frem til udødelighetens tre.

- 6 Men siden ikke alle besitter den samme grad av åndelig forståelse, vil det være uunngåelig at det fremkommer visse uttalelser, og at det som følge herav vil oppstå like mange ulike meninger som det er menneskesinn, og like mange avvikende trosoppfatninger som det finnes skapte ting. Dette er sikkert og visst, og det kan ikke på noen måte avverges. Nå, det er klart at noen er dydige, andre syndige, og atter andre er opprørske. Man bør kalle

folk til kjærlighet og trofasthet, til iver og tilfredshet, slik at den syndige kan formanest og de dydige rekke vokse. Det er heller ikke mulig at det aldri skal finnes syndere: Så lenge som navnet «den alltid tilgivende» skinner i stråleglans over eksistensens horisont, vil det være syndere i skapelsens verden, for sistnevnte kan ikke forekomme uten den førstnevnte, og den førstnevnte kan ikke eksistere uten den sistnevnte.

Vårt mål er at du inntrengende bør be alle 7 troende om å utvise vennlighet og barmhjertighet og å overse visse ufullkommenheter hos dem, slik at uenigheter kan avvikles, sann harmoni bli grunnfestet og irettesettelser og bebreidelser, hat og splittelse slik man har sett det blant folk fra tidligere tider, ikke skal oppstå på nytt. Forhåpentlig kan de oppdras, og i den senere oppstandelse⁸¹ ikke påføre den kjærkomne ånd og eksistensens essens, den opphøyede og sublime virkelighet, noe i nærheten av de lidelser som Bayánens punkt måtte tåle.

Enn videre, et svar til dine forespørsler ble tid- 8ligere sendt. Det er innlysende at uansett hvilket spørsmål som stilles, vil det bli besvart gjennom den evige nådes osean, men slike spørsmål legger også en byrde til pliktene som tjenerne er pålagt. Det som er blitt nedskrevet på Guds befaling i den

persiske Bayán, er så visst tilstrekkelig for alle, og ingen vil bli holdt til regnskap for noe som den ikke har forordnet. Betrakt hvor mange det var i åpenbaringens tidlige dager som uten avvik adlød hvert minste av dens pålegg og likevel ikke høstet noen fordel av det. Religionens begynnelse er kjærlighet til Gud og hans utvalgte, og dens formål er å manifestere den kjærligheten overfor hans tjenere.

- 9 Jeg sverger ved Gud! Enhver som svikter i å adlyde Guds bud kan overhodet ikke telles blant hans elskede, for blant betingelsene for hans kjærlighet er å følge hans bud og respektere hans forbud. Men ettersom dette er hemmeligholdelsens dager og evighetens sol forblir skjult bak tilværelsens horisont, må man føre sammen hver og én med kjærlighet og beskytte dem. Tiden for å fullende budene og perfeksjonere gjerningene vil helt sikkert komme.

Tre andre tavler

4

I VÅR HERRES NAVN, DEN OPPHØYEDE,
DEN ALLER HØYESTE!

OVENN! Mang en dag har gått, men likevel har ¹
den søte duft av din trofasthet ennå ikke nådd
oss. Har du glemt den ene som ikke glemmer deg
og ikke forlater deg og ikke overser deg, selv om du
har glemt, forlatt og oversett ham?

Vi har hørt at du i disse dager er omgitt av sorger. ²
Din sorg har bekymret oss, og det som har hendt
deg, har berørt oss med bitter smerte og engstelse.
Men i dette øyeblikk, o venn, kunngjør evighetens
herold sine glade tidender til deg ved hjelp av tro-
fasthetens kappe og skjenker deg denne smaragd-
grønne tavle. Så begi deg i vei fra ditt bosted, ta
syv skritt på jorden, og med hvert skritt fullfør et
stadium av reisen.

- 3 Med det første, tre ut i søkingens osean og let etter din Gud, din Herre, med ditt innerste hjerte og sjel.
- 4 Med det andre, tre ut i kjærlighetens osean og, båret av lengsel og henført av din ekstase, gjør nevne av Guds, din Herres, navn.
- 5 Med det tredje, tre inn på løsrivelsens stier; det vil si, skill deg av med dine fåfengte innbilninger og gå din Herres veier.
- 6 Med det fjerde, tre inn i enhetens bunnløse dyp og evighetens bølgende sjøer. Skjul ditt ansikt i støvet foran herrenes Herre, og helliggjør ditt selv og din ånd fra all avskjed og tilbakevending, så at ditt innerste hjerte kan bli befridd fra alle ting i skaperverkets kongeriker.
- 7 Med det femte, stig opp til undringens himmel, så at du kan smake av de prektige frukter i denne velsignede egn, miste deg selv i forvirring foran din Elskedes styrke og Skaperens herrevelde, og utbryte det som eksistensens konge og all attrås mål har utropt: «Forøk min undring og forbauselse over deg, o Gud!»⁸²
- 8 Med det sjette, fly på ærbødighetens og tilfredshetens vinger opp til den usettes byer, så du kan tre inn i den ytterste intethetens store vidder hvor du skal dø fra deg selv og leve i ham som har formet deg.

Med det syvende, drukne deg i evighetens dyp så 9
døden aldri skal komme over deg og så du for evig
og alltid kan dvele i skyggen av Guds evige ansikt.
Herover skal den aller herligstes duft spres fra den
allbarmhjertiges rike, og ditt hjerte skal ikke lenger
bekymre seg over viderverdighetene i et flyktig liv
og de vendinger en forbigående lykke kan ta.

Og når du engang har fullført disse reisene for 10
deg selv, legg da denne kappe over dine useende
øyne, slik at øyet i ditt innerste hjerte kan åpnes.
Ved Gud, o min venn! Skulle du nå dette stade, ville
du finne vidunderlige verdener, oppdage himmelske
løvsaler og hager og transcendent riker, og finne
ut av hemmelighetene til menneskesjelenes frem-
gang gjennom den evige hellighets atmosfære og
den uforgjengelige herlighets himler. Og du ville
komme til å fryde deg slik i din sjel at tegnene på
glede og lykke kom til å vise seg over hele jorden.
Deretter ville sorg aldri igjen kunne beherske deg,
heller ikke ville bekymringer holde deg i sitt grep,
for du ville da befinne deg i hellighetens himmel
blant de saliges flokk.

Vit du dessuten at slik Gud ser det, har du en 11
høy rang og et opphøyet stade. Trekk deg ikke til-
bake fra samværet med hans tjenere; snarere bør du
bringe dem sammen i Guds Sak og formane dem i

hans dager. Sett din lit til Gud i alt du har fore. Han skal så visst være tilstrekkelig for deg i alle ting, og skal beskytte deg fra den ondes følgesvenner, og skal gjøre at du trer inn i det evigvarende paradiset der du skal bli talt blant de velsignede. Overbring da våre hilsener til dem som følger deg i Herrens sak, og kall dem til å følge den strake sti.

5

I DEN UFORLIGNELIGE OG ALLTID KJÆRLIGE HERRES NAVN!

O SHAMS! Lytt med hele ditt hjerte til nattergal- 1
sangen fra den Elskede, slik at du kanskje kan
forlate selvets og begjærets bolig og tre inn i den
evige herlighets stedløse egn, forsake ditt eget liv
og ha samfunn med ham som er ditt livs liv. Om
du skulle reise tvers gjennom åndens endeløse
strekninger, ville du sikkert sønderrive tålmodig-
hetens og overbærenhetens kledning, skynde deg
å ofre din sjel, gi avkall på denne flyktige verdens
skrap og finne hvile på tronen til den urgamle
herlighet.

Hver ting må nødvendigvis ha en virkning og 2
hvert tegn åpenbare en hemmelighet. Ikke før den
verdens-opplysende sol har skint, kan øst skilles
fra vest, eller den blomstrende hage skjelnes fra den

golde ødemark. Himmelske strofer kan ikke liknes med jordisk skrål, og ravnens skrik kan på ingen måte forveksles med nattergalens sang. For den sistnevnte vitner om den Elskedes land og forøker liv, mens førstnevnte kun forteller om den blindes by og får troen til å visne.

3 Man må stå frem og reise den oppriktige bestrebelses fane høyt. Ved Gud! Skulle du lytte til denne unnselige tjeners himmelske ord som løftes frem i denne mystiske tavle, ville du ganske visst måtte ta deg ut i selv-overgivelsens ødemark, vende deg bort fra ditt hjerte og din sjel og kaste ditt hode for Vennens føtter. Hvor høyt stiger vel ikke kjærlighetens fugl fønix, og hvor lite er ikke det mål av lengsel som behøves! Bestreb deg på å gjøre et aldri så lite svev slik at du ved nåden til ham som er den evige konge kan stige fra den totale ikke-eksistensens støvhaug opp til den urgamle herlighets fornemste høyder. Gi vinger til din himmelske ånd, og bestyrk din mystiske sjel, så du forhåpentlig kan fly inn i den guddommelige nærhets atmosfære og nå frem til det ytterste og usynlige mål.

4 Denne nytteløse verden frembringer intet annet enn dødelig gift, og dens kortvarige berme kan aldri fylle det evigvarende beger. Skulle åndens Jesus lytte til hellighetens kallen fra Falken i riket foroven, ville

han sikkert rope ut fra sitt innerste vesen og gripes med glødende lengsel likesom elskerens sjel. Det er gjennom denne kallen at evighetens Moses ble måløs; det er i kraft av den at trofasthetens Abraham knuste det dødelige legemets avgud. Så knus da også du denne avgud, så du kan ta bolig i den Elskedes land; og forsak alt begjær, så du kan flykte til den uforgjengelige herlighets Egypt. Helliggjør ditt hjertes stad, så at du kan få skue skjønnheten til det guddommelige vesen og få nytt liv gjennom Den hellige ånds nåde.

Ingen melodi som ikke er blitt istemt på denne 5 gren, vil vare; ingen triller som ikke er sunget av denne nattergal, vil forbli. Tusen arabiske ører makter ikke å utgrunne denne persiske klagesang – ja, ingen uten legemliggjørelsene av guddommelige dyder kan begripe dette subtile mysterium. Vel er det da med den som når frem til dette osean og av det drikker livsens vann i dype drag!

6

O du sjel med løvehjerte, 1
gi fra deg et løvebrøl,
så vil brølet ditt kanskje
nå opp til den syvende himmel!⁸³

LOVET VÆRE han hvis vesen er uendelig opphøyet 2
over bestrebelsene til menneskehjertet – uansett
hvor rent det måtte være – på å stige opp til hans
nærhets atmosfære, han hvis vesen er grenseløst
helliggjort hinsides anstrengelsene til menneske-
sinnet – uansett hvor edelt det måtte være – for å nå
opp til hans nærværs himmel. Fra uminnelige tider
har han vært opphøyet over å beskrives av noen uten
ham selv, og han vil for alltid fortsette å være hellig-
gjort over alle skapte tings lovprisning. Hjertene til
dem som har anerkjent ham, er storlig forbauset
stilt overfor tegnene på hans henders evigvarende
verk, og sinnene til dem som har nådd frem til

hans forgård, er forvirret av de vidunderlige bevis fra åpenbarerne av hans enhet. Han er sannelig den altbesittende, den allmektige, den herligste, hjelpere i fare, den selvbestående.

3 O venn! Din epistel er blitt mottatt. Den berettet kun om den ild som er blitt tent i den menneskelige virkelighets tre og hadde intet annet budskap enn det som skjenker nytt liv til opplyste hjerter. Vel er det med ham som er blitt satt i brann av din kjærlighets ild, og som har drukket livets vann fra din hengivenhets beger. «De fromme skal drikke av et beger med en blanding med kamfer.»⁸⁴

4 For å fortsette: Ditt brev, som var et skattkammer fylt med perler av himmelsk kunnskap, ble bragt frem for denne landsforviste. Lovet være Gud, det foldet sammen atskillelsens og fjernhetens bokruller og bredte i stedet ut nærhetens og gjenforeningens riker. Det synes meg at gjennom din lengsels vann ble atskillelsens ild endret til «svalhet og trygghet».⁸⁵ Et perfekt møte ble sannelig oppnådd gjennom ditt brev; og gjennom din omtale av nivåene i Den guddommelige enhet og tegnene på den rene abstraksjon og enhet, løftet det begrensningens slør fra verden. Og dette til tross for at også begrensningene i eksistensens verden prises og verdsettes av den veifarende, for han ser alle ting avspeilet i verset:

«Du ser ikke i den barmhjertiges skapning noen mangler» og hvert øyeblikk hører han med sitt indre øre Helligåndens tunge som ytrer ordene: «Send derfor ditt blikk utover skaperverket – finner du noen feil?»⁸⁶ I troløshet skuer han troskapens hemmelighet, og i dødelig gift smaker han den søtteste honning. Til og med hevsn gødtas villig i denne tilstand; ja enda mer, den sanne elsker ønsker den elskedes svik velkommen.

Din troløshet skatter jeg høyt,
langt over andre gaver som livet kan gi.
Å lide under din hevngjerrige hånd –
det er meg kjærere enn mitt eget liv!⁸⁷

Således erfarer de veifarende i ensomhetens 5
og søkingens ødemark begivenheter og tilstander
som, skjønt de ytre sett er dødelig gift, innvortes er
helsebringende drikke, og som skjønt de kan virke
som forbigående hildringer, i virkeligheten er rent
og forfriskende vann. Skulle jeg forsøke meg på en
fullstendig beskrivelse av dette stade, ville jeg ikke
være i stand til å sette ord på det, og heller ikke ville
høreren begripe det. Og hver den som ser med den
iboende kunnskaps øye, vil bekjenne den selvsamme
sannhet både overfor andre og for seg selv.

- 6 Hva angår de forskjeller som oppfattes, så kan disse tilskrives de ulike nivåene som de som vandrer på stien av søken og mystisk kunnskap, har nådd. Slik er det at den veifarende på ett tidspunkt skuer elskeren hastende gjennom forlatthetens ødemark i sin søken etter den elskede, mens han på et annet ser den elskede lengtende etter elskeren på den andre siden av lengselens og hengivelsens villmark, eller streifende forvirret og på måfå gjennom kjærlighetens ørken i sin higen.

«Å, tenk å få drikke en dråpe!»
 stønner den tørstende sjel,
 «Å, for en sluktørst sjel!»
 jamrer kilden til gjengjeld.⁸⁸

- 7 Fra nok et annet ståsted oppfatter han at elskeren og den elskede er en og den samme, og at søkeren selv er det egentlige mål for sin søken. «Hvordan kan elskeren noensinne skilles fra den elskede?»⁸⁹ Således er det at den himmelske skjønnhets elskere noen ganger lar klinge trompetstøtet «Si: Alle ting er fra Gud», mens de andre ganger oppløfter ropet «Det er fra deg selv.»⁹⁰
- 8 Noen har satt de tidligere nevnte utviklings-trinn i sammenheng med sjelens indre og ytre reiser

som er stadet av «visshetens kunnskap», mens andre som har drukket av gjenforeningens vin, anser at hvert eneste utviklingstrinn er forbundet med denne kunnskapen og mener at de to stader «visshetens øye» og «visshetens sannhet» er hevet over og helliggjort hinsides disse regioner og alt som gjelder dem, nettopp slik det er blitt klart bekreftet av den mystiske kjenneren.⁹¹ For på alle disse utviklingstrinnene kan den veifarendes hjertespeil være fylt av skyggefulle begjær, egen-sindige tanker og jordiske bindinger. Følgelig er det sagt at på disse stader er det noen ganger fornuftens hærskarer som triumferer, mens andre ganger er det kjærlighetens armeer som seirer. En gang er det lidelsens og sorgens skyer som skjuler gledens og lykkens himler; en annen gang sluker kjærlighetens leviatan i løpet av et flyktig øyeblikk alle tegn på tristhet, angst, sorg og forlatthet, og den guddommelige ledelses morgen demrer med meddelelsen «fortvil ikke over Guds nåde»,⁹² og hans forsyns milde briser fordriver ethvert spor av sløvhed og fremmedgjøring. Disse tidender er imidlertid ikke konstante og uforanderlige på disse stader, og den veifarende er fortsatt innestengt mellom troens og forvissningens høyre hånd og benektelsens og fortvilelsens venstre.

- 9 Noen veifarende blir alltid værende bak slør på disse utviklingstrinnene. Andre får støtte av usynlig hjelp fra kilden til den aldri sviktende nåde hvorved hærskaene fra riket i det høye oppreiser gudskraftens tabernakel, og overherredømmet til «Visselig, våre skarer, de vil vinne seieren.»⁹³ blir manifestert idet det utsletter tegnene og kjennemerkene for all verdslig tilknytning og begrensning, slik det antydes av noen av dem som har nådd opp til dette stedet. I slike stunder vil den fremherskende innflytelsen til Guds navn og egenskaper omringe sjelen i den grad at den hverken får noe sted å være eller å flykte til. Dette nivået har imidlertid sine egne dunkle sider og feller, for de som reiser henimot landet av Den guddommelig enhet og løsrivelse, er fremdeles innhyllet i navns og egenskers begrensninger og fryder seg i sine hager og løvsaler. Følgelig er det at noen i sin beskrivelse av disse stader har henvist til «værensenhet» og «enhet i fremtoning».⁹⁴ Med dette menes at søkeren vil lukke sine øyne for alt uten sin Elskede og ikke åpne dem for noe annet enn hans skjønnhet. Han vil bevege seg hinsides den forgjengelige verden og nærme seg den evigvarende verden. Han vil ikke se noen skjønnhet annet enn den Elskedes og ikke høre noen ytring

annet enn lovprisningen av ham; det vil si, han vil vende sitt blikk bort fra alt annet enn hans skjønnhet og ikke være villig til å lytte til noen annen melodi enn hans stemmes sødmefylte tonefall. Men likevel går noen seg vill også på dette nivået, for ikke før har de innåndet duften av gjenforening og lytter til lyden fra den himmelske nådes duer, før de innbiller seg å ha oppnådd fullkommenhet og vandrer førtapt i selvbedragets ødemark, og dermed berøver de seg selv det guddommelige forsyns sildrende strømmer og det eteriske beger av himmelsk fryd.

Atter andre, bistått av den evige Vennens nåde, ¹⁰ fortærer disse slør med ilden i hans kjærlighet og trer inn i den urgamle herlighets enger. Det vil si at de idet de forsaker ødemarken til «værensenhet», når frem til den ytterste bolig av «den sanne tilsynkomst av Den guddommelige enhet». Så klart vil de på dette utviklingstrinn bevitne Guds altomfavnende barmhjertighet at de i hver skapt ting, både i verden og i menneskesjelene, vil skue ham som er blitt tolket som den hellige utstrømning. Ikke lenger vil de lukke sine øyne for noen skjønnhet eller stoppe ørene fra å lytte til noen stemme. For på dette utviklingstrinnet finnes det intet forbud eller noen utelukkelse, for så vidt som de i alle

ting vil skjelne både med sine ytre og indre øyne åpenbaringen av tegnene til ham som er konge over alle navn og egenskaper og i hvert atom finne en dør som leder til Den guddommelige enhets hage og den rene abstraksjons by. «Hvor enn jeg vender mitt blikk, er det Deg jeg skuer.» Så fullstendig vil hjertene til de veifarende bli henført av lengsel etter ekstasene på dette stade at de vil komme til å ikke forestille seg noe utviklingstrinn utover dette, og de vil se seg selv som dvelende i den elskedes forgård og kretsende rundt hans helligdom og vil komme til å anse den som den ypperste bolig for slike som søker og det ytterste stade for dem som har nådd frem.

- 11 En myriade navn og egenskaper er blitt tilskrevet disse grader og stader, men dem er jeg ikke tilbøyelig til å nevne her. Det er ene og alene på grunn av din lengsel og hengivenhet at jeg har engasjert meg i så uhåndgripelige og smale emner. Men likevel er det slik at tale er det største vitnesbyrd om talerens verdi og leder til anerkjennelse av ledelsens kilde, for aldri er det blitt eller vil det noensinne bli skjenket et mer fullstendig og varig bevis til mennesket fra den evige herlighets ildhimmel enn ord og ytringer. Dette er sannelig en selvinnylende sannhet, for eselets skryting kan aldri sammenliknes med duens

kurring. Ei heller vil du fra raven høre nattergalens melodier, eller fra den usle bille innånde evighetens duft.

7

De fire daler

HAN ER DEN ALLTID LEVENDE.

O sannhets lys og troens sverd 1
og gavmildhetens sjel!
Hverken himmel eller jord har noensinne avlet
en prins som kunne håpe på å måle seg med deg!⁹⁵

Ikke vet jeg hvorfor kjærlighetens bånd ble så brått 2
revet av og vennskapets faste pakt brutt. Minsket
vel noensinne min hengivenhet – Gud forby – eller
sviktet min oppriktige kjærlighet slik at jeg skulle
komme til å bli så oversett og glemt?

Hva fant du som var galt med meg
og fikk deg til å trekke din ømme omsorg bort?
Er det dét at armod er blitt vårt lodd
mens rikdom, pomp og prakt er det som du har fått?⁹⁶

Eller har en eneste pil drevet deg fra slagmarken? 3
Har du ikke hørt at standhaftighet er den aller første
forutsetning for den mystiske sti og det som gir

adgang til hans hellige forgård? «De som sier: 'Herren er vår Gud', og deretter forblir standhaftige, over dem stiger englene ned.»⁹⁷

- 4 Og likeledes sier han: «Forbli derfor standhaftig i å følge den rette vei».⁹⁸ Herav følger at de som oppholder seg i gjenforeningens forgård nødvendigvis må forholde seg tilsvarende.

Jeg gjør som beordret og gir deg beskjed
hva enten det er et råd eller det volder fortred.⁹⁹

- 5 Ennskjønt jeg ikke har mottatt noe svar på mitt brev og det i de vises øyne ville være upassende å uttrykke min hengivenhet på nytt, har likevel denne nye kjærlighet forkastet og visket bort hevdvunnen skikk og sed.

Fortell oss ikke historien om Laylí
og tal ei heller om smerten til Majnún.
Din kjærlighet har fått verden til å glemme
alle kjærlighetshistorier
fra den tid som er forbi.
Navnet ditt ble knapt nok nevnt for dine elskere
før det hos dem gav gjenklang
og kastet både talere og lyttere
ut i dans og sang.¹⁰⁰

Og hva angår guddommelig visdom og himmel- 6
ske formaninger:

Ved hver fullmåne blir jeg, elskede,
i tre dager helt forrykt;
i dag er den første av disse –
det er derfor du ser meg så glad og henrykt.¹⁰¹

Jeg hører at du har reist til Tabríz og Tiflis for å 7
engasjere deg i diskusjon og veiledning, eller at du
har dratt i retning Sanandaj for å bestige kunnskap-
ens høyder.

O du min eminente venn! De som søker å heve 8
seg til den mystiske vandrings himmel, er kun av
fire typer. Jeg skal kort beskrive dem, så tegnene og
gradene til hver av dem kan bli klare og åpenlyse
for deg.

Hvis de veifarende er blant dem som er på leting 9
etter DEN ETTERTRAKTEDES HELLIGDOM, hører dette
til selvets plan – men det selv som det siktes til
med ordet «Guds Selv som gjennomsyrrer alle hans
lover».¹⁰² På dette nivået er selvet ikke forkastet, men
elsket, og det sees på med velvilje og skal ikke skys.
Skjønt begynnelsen av dette nivået er et konflikt-
fylt område, ender det likevel med oppstigning til
herlighetens trone. Som det er blitt sagt:

O åndens Abraham og Guds venn på denne dag!
Slakt! Slakt disse fire tyvaktige rovfugler med
kraftige slag!¹⁰³

for at livets mysterium således kan bli avslørt etter
døden.

10 Dette er sjelens plan som Gud finner velbehag i,
og hvorom han sier: «Så tre inn blant mine tjenere
og tre inn i mitt Paradis.»¹⁰⁴

11 Dette stedet har myriader av symboler og talløse
tegn. Følgelig er det sagt: «Vi vil snart vise dem våre
tegn i alle universets kanter og i deres indre, helt til
det vil bli innlysende for dem at det er sannheten.»¹⁰⁵

12 Følgelig er den bok man må lese, ens eget selv,
snarere enn avhandlingen til en eller annen gram-
matiker. Derfor har han sagt: «Les din bok. På
denne dag trenges ingen annen enn deg selv for å
granske ditt eget regnskap. Din sjel er i dag tilstrek-
kelig vitne mot deg.»¹⁰⁶

13 Det fortelles en historie om en mystisk kjenner
som dro ut på reise med en lærd grammatiker som
følgesvenn. De kom til bredden av storhetens hav.
Kjenneren satte sin lit til Gud og kastet seg straks ut
i bølgene, men grammatikeren ble stående forvirret
og fortapt i tanker som var likesom ord skrevet på
vann. Mystikeren ropte til ham: «Hvorfor følger du

ikke etter?» Grammatikeren svarte: «O broder, hva kan jeg gjøre? Siden jeg ikke våger å gå frem, så må jeg nødvendigvis gå tilbake igjen.» Da ropte mystikeren: «Kast bort alt det du har lært fra Síbavayh og Qawlavayh, fra Ibn-i-Ĥájib og Ibn-i-Málik, og kom deg over sjøen!»¹⁰⁷

Det er forsakelse, ikke grammatikkens lov,
som ruster deg til gavns.

Så vær da intet, og du kommer uskadd over
sjøen til den trygge havn.¹⁰⁸

Og likeledes sier han: «Vær ikke som dem som 14
glemmer Gud, og som han lar glemme seg selv.
Disse er syndefulle.»¹⁰⁹

Hvis den veifarende er blant dem som opp- 15
holder seg i DEN HØYLOVEDES FORGÅRD, så er dette
Intellektets nivå, som er kjent som budbæreren til
legemets rike og den største søyle. Det som det
imidlertid siktes til, er det universelle guddomme-
lige intellekt hvis overherredømme fostrer vekst i
alle ting og ikke ethvert forfengelig og vankelmodig
sinn. Således har den kloke Saná'í skrevet:

Hvordan kan den skrøpelige forstand begripe Boken,
eller edderkoppene fange fugl fønix i sitt spinn?

Skulle du ønske at sinnet ikke holdt deg i sin snare?
Så grip da fatt i det, og i Guds egen skole meld det inn!

16 På dette planet møter den reisende mange prøvelser og nederlag. Snart løftes han til himmelen, snart kastes han ned i dypet. Som det er blitt sagt: «Snart drar du meg opp til tronen i riket der oppe, snart svir du meg med helvetes ild». Det skjulte mysterium på dette nivået røpes i det følgende vers fra Hule-suren: «Du ville ha bemerket at når solen stod opp, trakk den seg til høyre for hulen, og når den gikk ned, holdt den seg til venstre for dem, mens de befant seg i området midt imellom. Dette hører til Guds jærtegn. Den Gud rettleder, er på rett vei. Den han lar seile sin egen sjø, for ham finner du aldri en rettledende hjelper.»¹¹⁰

17 Dersom en sjel kunne begripe hentydningene som ligger skjult i dette ene verset, ville det strekke til for ham. Slik er så visst de som han har opphøyet med ordet: «menn som ikke distraheres fra Guds ihukommelse av varer og handel.»¹¹¹

18 Dette nivået representerer den virkelige standard for sann kunnskap og den definitive avslutning på prøvelser og hjemsøkelse. I denne regionen er det heller ikke nødvendig å søke etter kunnskap, for han har sagt vedrørende de veifarendes ledelse på dette

plan: «Frykt Gud, for Gud belærer dere»,¹¹² og igjen: «Kunnskap er et lys som Gud kaster inn i hjertet til hvem han enn vil.»¹¹³

Følgelig må man gjøre karet klart og gjøre seg 19
fortjent til at de himmelske gaver kan stige ned, slik
at den munnskjenk som har nok for alle, skal kunne
gi en å drikke av nådens vin fra barmhjertighetens
kalk. «Så la alle som lengter, streve etter dette!»¹¹⁴
Og nå sier jeg jammen: «Sannelig, vi tilhører Gud,
og til ham skal vi vende tilbake.»¹¹⁵

Hvis elskerne skulle være blant dem som dveler 20
innenfor enmerkene til BOLIGEN TIL DEN SOM TIL-
TREKKER HJERTER, vil ingen sjel annet enn kjærlig-
hetens åsyn kunne oppholde seg på denne kongelige
trone. Jeg er maktesløs til å beskrive dette stede eller
avbilde det i ord.

Kjærligheten skyr denne verden og den neste, og
i ham er vanviddets tall syttito.

Kjærlighetens minnesanger harper på dette kvad:
Tjenerskap slavebinder, herskermakt bedrar.¹¹⁶

Dette planet fordrer ren kjærlighet og uforbe- 21
holden hengivenhet. Når han beskriver disse
følgesvennene, sier han: «De griper ikke ordet før
Ham, og de utfører hans ordre.»¹¹⁷

22 På dette stade strekker hverken intellektet eller selvets styre til. Så da en av Guds profeter spurte: «O Herre, hvordan skal jeg nå deg?» lød svaret: «Forlat deg selv, og kom så nær meg.»

23 Slik sådanne sjeler vurderer det, er det det samme å sitte mellom sandalene ved ytterdøren som å inneha ærsetet, og på den Elskedes sti er det ingen forskjell mellom et tilfluktssted med jordisk skjønnhet og slagmarken der en kamp utkjempes.

24 Beboerne i denne bolig vet ikke bestemmelsesstedet, og likevel sporer de sine gangere. De ser ikke noe annet i den Elskede enn hans eget selv. De finner alle fornuftige ord meningsløse, og meningsløse ord fulle av mening. De kan ikke skjelne hode fra fot eller én kroppsdel fra en annen. Til dem er en hildring virkelig vann, og avskjed er gjenkomstens mysterium. Derfor er det blitt sagt:

Historien om din skjønnhet nådde eneboerens dal;
 forrykt fór han til kroen der vinen var til salgs.
 Kjærlighet til deg har knust tålmodighetens fort,
 og smerten etter deg har for alltid
 stengt håpets port.¹¹⁸

På dette stade hjelper det overhodet ikke med 25
undervisning eller å gå i lære:

Den Elskedes skjønnhet er elskernes lærer,
hans ansikt deres lekse og eneste bok.
Å lære om undring og lengsel er alt de bør gjøre;
for av lærde kapitler og tørre emner har de fått nok.
Hans moskusduftende hår er lenken som
binder dem;
Det sykliske system er for dem kun ett trinn
opp mot Ham.¹¹⁹

Her kommer en bønnfallelse til Gud – velsignet 26
og herliggjort være han:

O Herre, o du hvis nåde fyller hvert et savn!
I ditt nærvær er det synd å nevne noe som
helst ved navn.
Så la da dette støvfnugg av kunnskap
skjult i min sjel
befri seg fra leiren i dypet og å nå opp til sitt mål.
Og gi at denne dråpe av visdom som du meg gav,
Til sist kan bli forenet med ditt mektige hav.¹²⁰

Så derfor sier jeg: Det er ingen kraft eller styrke 27
uten i Gud, hjelperen i fare, den selv-bestående.

28 Hvis mystikkens kjennere skulle være blant dem som har nådd inn til DEN ELSKEDES SKJØNNHET, så er dette stade tronen til det innerste hjerte og hemmeligheten til guddommelig ledelse. Dette er setet for mysteriet «Han gjør hva han vil, og forordner det som behager ham.» Skulle alle som er i himmel og på jord forsøke å avdekke denne opphøyede hentydning og dette subtile mysterium fra nå av og til dagen da trompeten skal klinge, ville de likevel ikke makte å begripe en eneste bokstav av det, for dette er stadet til Guds uforanderlige forordning og hans forutbestemte mysterium. Så når han ble spurt angående dette emnet, svarte han: «Det er en bunnløs sjø som ingen noensinne skal utgrunne.» Og da spørsmålet ble gjentatt, svarte han: «Det er den sorteste av netter som ingen kan finne sin vei gjennom.»¹²¹

29 Den som begriper dette stade, vil ganske sikkert skjule det, og om han skulle avsløre bare det minste grann av det, ville de helt sikkert henge ham i galgen. Og likevel, ved Gud, om bare en sann søker var å finne, ville jeg røpe det for ham; for han sier: «Kjærlighet er en utmerkelse som aldri skjenkes et hjerte grepet av redsel og gru.»¹²²

30 I sannhet, den veifarerer som reiser henimot Gud, som betrer den snehvite sti og som vender

seg i retning av den karmosinrøde søyle, vil aldri nå sitt himmelske hjem med mindre hans hender er tomme for slike verdslige ting som menneskene bryr seg om. «Og han som ikke frykter Gud, ham skal Gud få til å frykte alle ting; mens alle ting frykter ham som frykter Gud.»

Tal det persiske tungemål
 selv om arabisk er det som best behager:
 Kjærligheten har så visst hundrevis
 av tungemål på lager.¹²³

Hvor sødmefylt er ikke det følgende vers i denne 31
 sammenheng:

Våre hjerter vil åpne seg som muslingers skål
 dersom han skulle skjenke oss nådens perler;
 våre liv er beredt til å tjene som mål
 om han skulle skyte med smertens piler.

Og hadde det ikke vært mot Bokens bud, ville 32
 jeg sikkert ha skjenket en del av mine eiendeler til
 min kommende morder, og gitt ham å arve mitt
 jordiske gods, og takket ham utallige ganger og latt
 mine øyne trøste ved hans hånds berøring. Men hva

kan jeg gjøre? Ikke er jeg rik; ei heller har skjebnens Herre forordnet dette.

- 33 I dette øyeblikk synes jeg å fornemme moskusduften til Há's kledning fra Bahás Josef; sannelig virker det som han er nær, skjønt du kan tro at han er langt borte.¹²⁴

Det duftende åndedrett fra en høyt elsket sjel
kan jeg fornemme nå,
duften av den kjære venn
som er mitt hjertes mål og attrå.

Oppfyll din skyldighet etter mange års kjærlighet,
og fortell om de forgagne dager av lykksalighet
slik at land og himmel i dag kan le høyt
og glede sinnet, hjertet og øyet.¹²⁵

- 34 Dette er området for ren bevissthet og total selvutslettelse. Ikke en gang kjærlighet kan finne veien til dette planet, og hengivenhet har heller ikke en plass her. Derfor er det sagt: «Kjærlighet er et slør mellom elskereren og den elskede.» Her blir kjærlighet kun et hindrende slør, og noe som helst annet enn Vennen er kun et forheng. Derfor har den vise Saná'i skrevet:

Å nærme seg den høyt elskede kan ingen gjøre
 som ruger på egne begjær;
 å omfavne det skjønne legeme
 lar seg heller ikke gjennomføre
 når man hemmes av egne klær.

For dette er Guds område og det er helliggjort
 over enhver hentydning fra hans skapninger.

I det de oppholder seg ved ekstasens hoff, fører 35
 beboerne i dette slott guddommens og herreveldets
 septrer med den største glede, og innsatt på
 rettferdighetens høyseter utøver de sitt styre og
 skjenker hver sjel det den fortjener. De som drikker
 av dette beger, befinner seg under herlighetens
 baldakin over tronen til Den gamle av dager, og
 oppholder seg på storhetens sete i majestetens taber-
 nakel. Disse er det som «møter hverken solens hete
 eller gjennomtrengende kulde.»¹²⁶

På dette plan er de høyeste himler hverken i 36
 motsetning til eller mulig å skjelne fra den lave jord,
 for dette er området for guddommelig velvilje, ikke
 arenaen for verdslige forskjeller. Ennskjønt en ny
 tilstand utfolder seg hvert eneste øyeblikk, forblir
 denne tilstanden likevel alltid den samme. Derfor
 sier han i ett tilfelle: «Intet overhode kan avholde
 Ham fra å beskjeftige seg med en hvilken som helst

annen ting». ¹²⁷ Og i en annen sammenheng sier han:
 «Hans veier endres fra dag til dag.» ¹²⁸

37 Dette er den føde hvis smak ikke forandrer seg
 og hvis farge ikke endres. Skulle du innta den, ville
 du utvilsomt resitere verset «Jeg vender mitt ansikt
 mot himlenes og jordens Skaper, som en Gud-søker.
 Jeg er ikke av dem som har medguder.» ¹²⁹ «Således
 viste vi Abraham himlenes og jordens rike, at han
 skulle bli fast i troen.» ¹³⁰ Legg derfor din hånd på
 brystet, og strekk den så frem med myndighet, og
 se, du skal finne at den er et lys for hele verden.

38 Hvor krystallklart er vel ikke det vann som den
 henrykte Munnskjenk sender rundt! Hvor utsøkt er
 vel ikke denne rene vin som den berusede Skjønnhet
 tilbyr! Hvor frydefull er vel ikke den munnfull av
 glede som flyter fra det himmelske beger! Vel er det
 med ham som drikker av dette, som smaker dets
 sødme og oppnår kjennskap til det.

Kun dette har jeg å meddele deg:
 havet kan aldri rommes av elveleiet. ¹³¹

39 For dens mysterium ligger skjult i hans ukren-
 kelige beskyttelses gjemmer og oppbevares i hans
 makts skattkammer. Det er opphøyet over ytringens
 høyeste essens og helliggjort hinsides den mest

subtile forklaringsmåte.

Forundring er høyt verdsatt, og fullstendig 40
 fattigdom svært høyt skattet. Derfor har han sagt:
 «Fattigdom er min stolthet.»¹³² Og igjen: «Gud har
 under storhetens tronehimmel et folk som han har
 skjult i fattigdommens klær for at deres rang skal
 høynes.»¹³³ Disse er det som ser med hans øyne og
 hører med hans ører, slik det er blitt opptegnet i den
 velkjente overlevering.¹³⁴

Vedrørende denne region er det mang en 41
 tradisjon og mangt et vers både av generell og mer
 spesifikk betydning, men to av disse vil være nok;
 dette for at de skal kunne tjene som et lys for hjerter
 som har kunnskap og bringe fryd til lengtende sjeler.

Det første er hans utsagn: «O min tjener! Adlyd 42
 Meg, så at jeg kan gjør deg lik Meg selv. For Jeg sier
 ‘bli til’, og det blir til, og du skal si ‘bli til’ og det vil
 bli til.» Og den andre: «O Adams sønn! Søk ikke
 vennskap med noen før du har funnet Meg, og når
 enn du lengter etter Meg, skal du finne Meg nær
 til deg.»

Alle de høyverdige bevis og vidunderlige hentyd- 43
 ninger som det her er berettet om, vedrører bare én
 eneste bokstav og ett eneste punkt. For slik er Guds
 fremgangsmåte, og ingen endring kan du finne i
 hans opptreden.¹³⁵

44 Jeg påtok meg å skrive denne epistel for noen tid siden med deg i tankene, og siden ditt brev ennå ikke hadde nådd meg, begynte jeg med noen få ord av misnøye og bebreidelse. Nå har ditt nye brev jaget disse følelsene vekk og fått meg til å sende deg dette brevet. Å snakke om hvor glad jeg er i Deres velærverdighet, er unødvendig. «Og Gud er tilstrekkelig som vitne.»¹³⁶

45 Hva angår hans høyærverdighet, shaykh Muḥammad – måtte Gud, den opphøyde, velsigne ham! – skal jeg begrense meg til de to følgende linjer som jeg henstiller om at blir levert til ham:

Din nærhet søker jeg med sterkere lengsel enn
himmelen selv;
ditt ansikt ser jeg for meg; fagrere er det enn
paradisets løvsaler.

46 Da jeg betrodde dette kjærlighetsbudskap til min penn, maktet den ikke byrden og falt i avmakt. Så, da den kom til seg selv, talte den og sa: «All ære være deg! Jeg vender meg til deg i anger, og jeg er den første blant dem som tror.»¹³⁷ Lovpriset være Gud, verdenenes Herre!

La oss fortelle, men ikke nå,
om avskjedens ve og smerte;
La oss skrive på andre måter
om kjærlighetens gåter,
det er bedre så.
Glem blod og strid og alt slikt,
og si ikke mer om Shams-i-Tabríz.¹³⁸

Fred være med deg og med dem som kretser
rundt deg og oppnår ditt nærvær.

Det jeg hadde skrevet før dette, er spist av fluene, ⁴⁷
så velsmakende var blekket for dem, nettopp slik
Sa'dí har sagt:

Jeg blir beleiret av fluer,
så jeg skriver ikke mer;
de trekkes til arket av mine søte ord.

Og nå orker hånden ikke lenger å skrive og ⁴⁸
trygler om at dette må være nok. Så derfor sier
jeg: Langt fra herligheten til min Herre, den aller
herligste, er det som hans skapninger påstår om
ham!

Noter

- 1 *Epistle to the Son of the Wolf* (overs. Shoghi Effendi, Wilmette, IL: Bahá'í Publishing Trust, 1988), s. 15.
- 2 *Epistle to the Son of the Wolf*, s. 22.
- 3 *Da Gud var her* (Oslo: Bahá'í Forlag, 2020), s. 122–123. [med mindre endringer]
- 4 *Da Gud var her*, s. 136–137.
- 5 *Da Gud var her*, s. 137, 139. [med mindre endringer]
- 6 Fra en Tavle som ikke tidligere er oversatt.
- 7 Bahá'u'lláh, *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh*, CLI, ¶ 2.
- 8 «*Amá'* defineres som en ekstremt tynn og subtil sky, som sees, og så ikke sees mer. For skulle du stirre med den ytterste omhu, ville du kunne skimte noe, men så snart som du tar et nytt blikk, er det ikke lenger noe å se. Dette er grunnen til at '*Amá'* i mystikernes språkbruk betegner den universelle virkelighet som ikke er individuert som sådan, for disse individuasjoner befinner seg i en modus av usammensatt enkelhet og enhet, og er ikke differensiert fra den guddommelige essens. På dette vis er de individuert og ikke individuert. Dette er stedet som henvises til med begrepet *Abadiyyih* [Absolutt enhet] og '*Amá'*. Dette er stedet til "den skjulte skatt" som omtales i hadithen. De guddommelige attributter er derfor individuasjoner som befinner seg i Essensen, men som ikke er differensiert fra den. De kan sees og ikke sees. Dette er i korthet hva som menes med '*Amá'*» (Fra en Tavle av 'Abdu'l-Bahá som ikke tidligere har vært oversatt.)
- 9 Guds manifestasjon.
- 10 Koranen 6:103.
- 11 Aḥmad, Muḥammad og Maḥmúd er navn og titler på Profeten. Disse er utledet av et verb som betyr å lovprise, å forherlige.
- 12 Koranen 17:110.
- 13 Jfr. Koranen 76:1.
- 14 Ordrett: "I hagen til Ghawthiyyih". *Risáliy-i-Ghawthiyyih* er en mystisk avhandling skrevet av 'Abdu'l-Qádir-i-Giláni (ca. 1077–1166).

- 15 Koranen 2:282, 16:69.
- 16 Koranen 20:47.
- 17 I sin bok *Manṭiqu'ī-Tayr (Fuglekonferansen)* har 'Aṭṭār (ca. 1119–1230) utførlig beskrevet syv daler som fuglene må fly gjennom i sin søken etter sin konge. Bahá'u'lláh henviser til 'Aṭṭār's skjema med dalene. Rúmí (1207–1273) henspiller på «de syv kjærlighetens byer» som Aṭṭār reiste gjennom.
- 18 Koranen 29:69.
- 19 *Majnún* betyr 'galning' (eller 'idiot'). Dette er tittelen på den feirede elskeren i gammel persisk og arabisk tradisjon. Hans elskede var Laylí. Historien symboliserer sann menneskelig kjærlighet som grenser opp til det guddommelige, og den har vært tema for mange romantiske dikt på persisk. Mest berømt av disse er det som er skrevet av Nizámí i 1188.
- 20 Arabisk ordspråk.
- 21 En referanse til den muslimske trosbekjennelsen: «Der er ingen Gud uten Gud, og Muhammed er Guds budbringer.»
- 22 Saná'í (ca. 1045–1131).
- 23 Saná'í.
- 24 Koranen 50:30.
- 25 Rúmí.
- 26 En hentydning til hadíthen der Gud sies å tale til profeten Muhammed med de følgende ord: «Var det ikke for deg, ville jeg ikke ha skapt sfærene.»
- 27 Fra et dikt av Bahá'u'lláh.
- 28 Hátif-i-Iṣfahání (d.1783).
- 29 Koranen 67:3.
- 30 Koranen 41:53.
- 31 Jfr. en ḥadīth.
- 32 *Shaykh* Abú Ismá'il 'Abdu'lláh Anṣarí fra Hirát (1006–1089), en Ṣúfi-mester, poet og lærd.
- 33 Koranen 1:6.
- 34 Rúmí.
- 35 Koranen 2:156.
- 36 Koranen 4:78.
- 37 Koranen 18:39.

- 38 Profeten Muḥammad.
 39 Rúmí.
 40 Koranen 16:61.
 41 Fra en ḥadīth.
 42 Fra en ḥadīth.
 43 Koranen 83:28.
 44 Fra en ḥadīth.
 45 Fra en bønn av Imám 'Alí.
 46 "Annet enn deg" henviser til ḥadīthen sitert i note 26. «Vi har sviktet i å kjenne deg» henspiller på en bønn som tilskrives Muhammed. Den sier: «Vi har ikke kjent deg, o Gud, som du bør kjennes» «eller enda nærmere» henspiller på Koranen 53:9.
 47 Sa'dí (ca. 1213–1292), forfatter av *Gulistán* og andre diktverk.
 48 Fra en ḥadīth.
 49 Rúmí; en henvisning til Koranen 18:71.
 50 Koranen 57:3.
 51 Rúmí.
 52 Dette viser til Baháh'u'lláh selv, som ennå ikke hadde erklært sin misjon.
 53 Koranen 4:130.
 54 Jfr. 'Aṭṭár.
 55 Ibn-i-Fárid (1181–1235).
 56 Fra en ḥadīth.
 57 Jfr. Koranen 50:22.
 58 Saná'í.
 59 Profeten Muḥammad.
 60 Fra en ḥadīth.
 61 Rúmí.
 62 Koranen 9:51.
 63 Rúmí.
 64 Koranen 76:5.
 65 Fra en ḥadīth.
 66 Koranen 28:88.
 67 Koranen 15:21.
 68 Hátif-i-Iṣfahání.
 69 Fra en ḥadīth.
 70 Tilskrevet Rúmí.

- 71 En henvisning til to sufi-begreper. Doktrinen om værensenhet er vanligvis tilskrevet Ibnu'l-Arabí (1165–1240), doktrinen om enhet i fremtoning er tilskrevet Aḥmad Sirhindí (1564–1624). Se 'Abdu'l-Bahá, *Noen besvarte spørsmål*, kapittel 82.
- 72 Koranen 17:79. En henvisning til gudsmanifestasjonens stade.
- 73 "Ordet 'beskytteren' i *De syv daler* har ingen forbindelse med beskytter-embetet i bahá'í-troen.» (Fra et brev datert 8. januar 1949 skrevet på vegne av Shoghi Effendi.)
- 74 Koranen 2:90.
- 75 Rúmí.
- 76 Ibn-i-Fárid.
- 77 I det følgende tolker Bahá'u'lláh hver av de fem bokstavene i det persiske ordet for «spurv» (*gunjishk*).
- 78 Mottakeren av denne Tavle var Mírzá Hádí Qazvíní.
- 79 Henvisning til den muslimske trosbekjennelse. Se note 21.
- 80 Báb.
- 81 En antydning til Bahá'u'lláhs kommende erklæring.
- 82 Fra en ḥadith.
- 83 Rúmí.
- 84 Koranen 76:5.
- 85 Koranen 21:69.
- 86 Koranen 67:3.
- 87 Rúmí.
- 88 Rúmí.
- 89 Rúmí.
- 90 Koranen 4:78–79.
- 91 En henvisning til de tre nivåer av visshet i islams mystiske tradisjoner
- 92 Koranen 39:53.
- 93 Jfr. Koranen 37:173.
- 94 Se note 71.
- 95 Rúmí. Bahá'u'lláh sammenlikner her Shaykh 'Abdu'r-Raḥmán, mottakeren av denne tavle, med Ḥusámu'd-Dín Chalabi, som Rúmí tilegnet sin Mathnaví. *Ḥusámu'd-Dín* betyr "troens sverd".
- 96 Sa'dí.
- 97 Koranen 41:30.
- 98 Koranen 11:112.

- 99 Sa'dí.
- 100 Sa'dí.
- 101 Rúmí.
- 102 Fra en bønn som tilskrives Imám 'Alí.
- 103 Jfr. Rúmí. Her forteller Rúmí en historie om fire onde fugler som etter at de er drept, forvandles til fire gode fugler. Denne allegorien sikter til det å underkue onde egenskaper og å erstatte dem med gode.
- 104 Koranen 89:29–30.
- 105 Koranen 17:14.
- 106 Koranen 17:14.
- 107 Velkjente forfattere som skriver om grammatikk og retorikk.
- 108 Rúmí.
- 109 Koranen 59:19.
- 110 Koranen 18:17.
- 111 Koranen 24:37.
- 112 Koranen 2:282.
- 113 Fra en ḥadīth.
- 114 Koranen 83:26.
- 115 Koranen 2:156.
- 116 Rúmí.
- 117 Koranen 2:156.
- 118 Sa'dí.
- 119 Rúmí. En henvisning til den sykliske teorien til Avicenna (Abu-'Alí Síná [980–1037]).
- 120 Rúmí.
- 121 Fra en ḥadīth.
- 122 Fra en ḥadīth.
- 123 Rúmí.
- 124 En hentydning til Bahá'u'lláhs nært forestående åpenbaring.
- 125 Rúmí.
- 126 Koranen 76:13.
- 127 Et velkjent ordspråk som siteres i mange muslimske kilder.
- 128 Koranen 55:29.
- 129 Jfr. Koranen 6:79.
- 130 Koranen 6:75.
- 131 Rúmí.

- 132 Fra en ḥadith.
133 Fra en ḥadith.
134 Se De syv daler, ¶ 44.
135 Jfr. Koranen 35:43, 48:23.
136 Koranen 4:166.
137 Jfr. Koranen 7:143.
138 Rúmí. Shams-i-Tabríz var den Súfien som utøvet en sterk innflytelse over Rúmí og vendte hans interesse bort fra vitenskap og i retning mystikken. En stor del av Rúmís arbeider er tilegnet ham.

ISBN 978-82-90224-87-0

9 788290 224870